

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

حامل : متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فراین - انتخابات - آیین نامه ها - جشنها - آگهی و رسو و اتانوی - والات

شماره ۱۶۹۱

شنبه ۱۹ آذر ماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۸۸

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۸۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه دوازدهم آذرماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین و طرح صورت مجلس جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: موقر- دکتر صدق - گودرزی .
- ۳- اعلام تصویب صورت مجلس جلسه قبل .
- ۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر راه .
- ۵- طرح و خاتمه مذاکره لایحه راجع باعتبار دفع ملخ دریائی .
- ۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بپایست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین و طرح صورت مجلس جلسه قبل

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت می شود .

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: دولت آبادی ، اورنگ برومند ، نصرتیان ، مجتهدی ، فقیه زاده ، فولادوند و دکتر شایگان ، طباطبائی .

غائبین بی اجازه - آقایان: خاکباز ، محمودی ، آصف ، سندیجی ، حسن اکبر ، اقبال ، شهاب خسروانی ، تیمورتاش ، ابتهاج ، پناهی ، امیر قاسم فولادوند ، نفع الاسلامی ، سودآور ، محمد ذوالفقاری ، امیر افشاری .

ویر آمده با اجازه - آقای خزیده علم یک ساعت

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: بهزادی ، ارباب مهدی ، آشتیانی زاده ، هراتی یک ساعت .

رئیس - نسبت بصورت مجلس جلسه قبل نظری هست ؟ آقای شوشتری بفرمائید .

شوشتری - استدعا دارم توجه بفرمائید قربان عبارتی از نطق بنده در اینجا قابل تصحیح بود و حذف شده بود اصلاح کردم ولی يك جمله ای را عرض میکنم تعریف نطق نمایندگان چه در مجلس شورای ملی و چه در خلوج بنده نیست برای جلوگیری از این معنی من استدعا می کنم از مقام ریاست حکه تصدیق بکیرند فکری بفرمائید که این نطق نمایندگان مصریه ضرر در جراید منتشر شود که روزنامه هائی که نمیفهمند و یا نمیخواهند بفهمند و یا تحت اغراض قرار می گیرند نطق نمایندگان را تعریف نکنند .

رئیس - بسیار خوب آقای پیراسته بفرمائید .
پیراسته - بنده اخطار نظامنامه ای دارم طبق ماده ۹۰ آنروز خواستم عرض کنم جلسه از اکثریت افتاد و نشد اجازه بفرمائید حالا عرض کنم یا بعد .

رئیس - جلسه آنروز از اکثریت افتاد و نشد بعداً بفرمائید ، آقای صدرزاده بفرمائید .

صدرزاده - عرض میکنم در صورت جلسه يك اشتباه عبارتی دارد یکی راجع باین است که نوشته مورد استیضاح واقع شد اشتباه عبارتی است و تقاضای رأی اعتماد کردند و اصلاح عبارتی دیگری هم دارد که اصلاح میکنم میدهم بشند نویسی .

رئیس - بسیار خوب دیگر نظری نیست نسبت بصورت جلسه؟ (گفته شد - خیر) فعلا همه برای رأی کافی نیست تصویب آن بعداً اعلام می شود .

شوشتری - راجع به آن قسمت هم که عرض کردم فکری بفرمائید .

رئیس - در هیئت رئیس در این موضوع مکرر صحبت شده و تصدیق اتخاذ می کنیم چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای مجید موقر بفرمائید .

موقر - در این اواخر چند موضوع باهم تعادف کرده که بهانه ای بدست مغربین خارجی داده و در اطراف آن يك سوء تمیزاتی کرده اند و برای این موضوع اجازه میخواهم که مطالبی عرض کنم یکی موضوع قرارداد بازرگانی ایران و شوروی است البته ایران همیشه بنا همسایگان خود روابط حسنه داشته و بخصوص از لحاظ بازرگانی ما ناچار هستیم که همیشه بنا روسها معاملات بازرگانی داشته باشیم و بسا این ارتباط وهم مرزی که ما با روسها داریم همیشه معاملات بازرگانی ما برای دولت روسیه و ایران دارای منافعی بوده است تا وقتیکه با روسها تجارت آزاد داشتیم اوضاع ما خیلی بهتر بود ولی از زمانی که معامله نداشته ایم اوضاع خیلی بدتر شده البته ممکن است با تجدید این قرارداد منافعی

● عین مذاکرات مشروح هشدار و هشتمین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر بصورت مجلس

برای طرفین داشته باشد ولی البته آنها را گریز نکافی نیست نحوه اجرا شرط است بایستی دولت وقت بکند ۱۰۰ وجه امضاء میشود برای طرفین ملزم باشد واجرا شود مثلا نمونه آنچه بنده میتوانم عرض کنم ما با روسها يك قرارداد شيلات داشتیم و با اینکه مواد صریحی در قرارداد شيلات ماداشتم ولی روی آن عمل نشده پروتکلی بنامه ۵۷ بتاريخ ۲۷ تیر ۱۳۱۰ مطابق ۱۱ آذرماه ۱۹۳۱ کدرجلسه هیئت مدیره کمیته شيلات ایران و شوروی «ماهی ایران» و بشرکت آقای مصطفی کاظمی رئیس هیئت مدیره وقت و سواکاف زاکابدزی از طرف هیئت مدیره شوروی این قرارداد امضاء شده یکی از مواد این قرارداد این است:

«ماده دوم - شغل مدیریت عامل تثبیت میشود برای طرف شوروی و شغل معاونت برای طرف ایران برای مدت ۱۰ سال یعنی تا اکتبر ۱۹۴۱ در این تاریخ است که روسها در ایران بودند و با اینکه ۱۰ سال منقضی شده بود مانع شدند که ما بتوانیم از این ماده استفاده بکنیم و بعد از سیری شدن این ۱۰ سال یک نفر ایرانی مدیر عامل شيلات بشود و تقاضای یکسال تمدید کردند یکسال مهلت داده شد سال دوم و سال سوم تقاضا کردند و جنگ تمام شد و دولت ایران بآدمان تمدید موافقت نکرد معذرا تا امروز که ۲۳ سال از ۲۵ سال میگذرد یک نفر روسی در رأس این مؤسسه قرار گرفته است و ایران نتوانسته است از این ماده استفاده کند منظور این است که نحوه اجرای این قرارداد شرط است اشکالی که ما در ایران داریم کمی قانون نیست شاید در ایران از کشورهای دیگر قوانین بیشتر داشته باشیم ولی اجراء باید خوب باشد اوضاع ما به است برای اینکه قوانین خوب اجرا نمیشود بعلاوه اساس فلسفه بیدایش انحصار بازی در ایران روی این بوده که از تماس اتباع شوروی با افراد ایرانی کاسته بشود و کمتر بشود روی این اصل انحصار بازی شروع شد حالا روی این تجدید قرارداد میتوانند حال شوروی با افراد ایرانی سروکار داشته باشند در صورتیکه هنوز انحصارات در ایران باقی است و به اثبات رسیده که دولت همیشه بازرگان بسیار بینی بوده است چند معامله ای که اخیراً واقع شده و در نتیجه آن فریاد همه بلند شده در همه جا منعکس است یکی موضوع بنه بود بطوریکه دارند بنه ها را صادر میکنند طولی نمیکشد که ممکن است کارخانجات از لحاظ بنه در مصیبت واقع بشوند و دچار تعطیل بشوند و کارگران بیچاره بشوند و بلا و وقتیکه ما مقایسه میکنیم بیست و روزی که معامله انجام شده بنه کیلونی ۳۶۳۵ ریال معامله شده و در بازار دنیا ۱۴۰ دلار بوده و اینها مسائلی است که ففقت دولت و یا شیانت حال دولت در این قضیه روشن است و هر چه گفته میشود بجائی نمیرسد و یکی هم موضوع تنباکوست که آقای کهید هم سوالی کردند و تذکر دادند (ناظر زاده - جوابی هم داده نشد) و بعضیها معتقدند که از این بابت ۱۰ میلیون تومان به دولت ایران ضرر رسیده است و حتی اعلام شد که دیگری حاضر شده با ۵ میلیون اضافه این معامله با منتقل شود و همچنین در معامله چائی بعضیها معتقدند نحوه عمل چائی شاید ۵۰ میلیون تومان بجزانه دولت ضرر وارد آورده اخیراً يك معامله ای راجع به قند و شکر واقع شده که بدون مقررات منافی و بضرر مملکت و بیخ فروشنده (این آشکار است در پرونده) وزارت

دارائی عمل کرده اینها نشان میدهد که این انحصار بازرها بضرر مملکت است و اساس بیدایش انحصار که برای جلوگیری از تماس شمال شوروی با مردم بود از بین رفته و بنابراین انحصار بازی فرغ زاید بر اصل است و بایستی در این موضوع فکری بشود (شوشتری - باید لافو شود) نمی شنند بایستی بکنند دوم موضوع صدای آمریکا از رادیوی تهران بود که اینهم چون بعداً واقع شده بعضیها می خواهند تماس بین این موضوع و موضوع قرار داد بازرگانی با شوروی برقرار سازند (بعضی از نمایندگان - اینطور نیست اینطور نیست این دو امر با هم ارتباطی ندارند) بنده می خواهم اینجا توضیح بدهم صدای آمریکا در رادیوی تهران از این جهت پیدا شد موقعیکه اعلیحضرت همایونی به آمریکا عزیمت فرمودند برای اینکه مردم ایران از جریان تشریف فرمائی و مسافرت اعلیحضرت همایونی اطلاع حاصل کنند برای اولین دفعه بخش فارسی از صدای آمریکا منتشر شد و در تهران منعکس میشد و حق این بود وقتی که اعلیحضرت همایونی برگشتند بایران این صدا قطع میشد ولی قطع نشد و ادامه داشت اما اشکال کار در این است که نحوه قطع صدا مورد ایراد است اینطور که با يك مقدماتی انکسای صدای آمریکا در رادیوی تهران فراهم آمد بایستی قطع صدا هم با تشریفاتی میشد ولی چون با تشریفاتی نبود سوء تعبیر شد بهر جهت سابقه ای ندارد که کشوری دز کشور دیگر صدای رادیو منعکس بکند و این امریکه شده يك امر طبیعی بوده موضوع سوم مسافرت سفیر کبیر امریکاست از تهران بواشنگتن این امریکه امریکه است اگر ملاحظه بکنیم خواهیم دید که اغلب سفرا در مواقع ضرورت احضار میشوند و توضیحاتی میدهند الان سفیر کبیر امریکا در مسکو احضار شده سفیر کبیر انگلستان احضار شده است دنیا يك دنیای غیر هادی است نخست وزیر فرانسه بطوریکه مطالبه برای مذاکرات بعضی مسائل سیاسی لازم لندن است وزیر خارجه فرانسه بلندن میرود اتلی بامریکا بنه بر این دنیای است که نمایندگان و دیپلماتها متوجه فضایا هستند و این يك امر طبیعی است به عقیده بنده بنابراین مسافرت سفیر امریکا بامریکا يك امر عادی است و ارتباطی باین قضایا ندارد و البته بنده لازم میدانم که اشاره بچنین نیت گریزی سفیر کبیر امریکا بکنم این شخص نه تنها يك مرد سیاسی است بلکه یک مرد اقتصادی است این مرد در دانشگاه امریکا سابقان دراز پروفسور بوده در یونان هم که سفیر کبیر امریکا بود توانست جلب کمک امریکا را بکند و در ایران هم مجاهدت زیادی کرده که کمک بایران بکنند و حالاهم که بامریکا رفته شاید برای جلب کمک امریکاست که بتواند جلب توجه آنها را بکند و آنچه با وعده داده اند نتیجه عملی برسد (شوشتری - آقا ما بجزیرتو امید نیست شرمسار ما کومک نمیخواهیم) آقای در نفوس در زمان جنگ در ایران بود همه دیدند که این مرد به ایران چه کمکهای زیادی کرد (شوشتری - اینجورها حالا مقتضی نیست) (ملک مدنی - چهارم مقتضی نیست) و حتی خانم در نفوس موسسه ای تأسیس کرده است که امروز مورد استفاده همه قرار گرفته است و اگر يك سفیر کبیری خواست با حسن نیت خدمت بکند اینجورها هیچ نیست

مؤسسه در نفوس يك مؤسسه بهداشتی است (شوشتری - نباید بگویم) (ملک مدنی - یکروز تجلیلشان میکردید و امروز هجش میدیدند وظیفه خود می دانم که این حرف را بزنم) کمک امریکایا قابل انکار نیست صد سال است که در ایران حسن نیت داشته اند بیمارستان درست کرده اند مدارس درست کرده اند خدماتی کردند در ایران و هیچ نوعی نداشته اند نه توقع ارضی نه توقع سیاسی و مالی نداشته اند اینها با حسن نیت اینکارها را می کرده اند نباید حق آنها را بایمال کرد موضوع چهارم موضوعی است (آقای شوشتری - توجه بفرمائید آقا) عرض کنم که اخیراً يك مصاحبه ای بعمل آمده که اعلیحضرت همایونی راجع بهم توجه امریکایا و هدم ایفای قول آنها اشاراتی فرمودند می خواهم عرض کنم که این موضوع هم مربوط به قضایای اخیر نبود این برمی گردد به قولهای که چرچیل و روزووت و استالین در زمان جنگ بایران دادند و آرزو بنده اینجا فراتر می کنم آن اهلایه رسمی که آن سران سه دولت بزرگ رسماً انتشار دادند و با وعده های کمک دادند (حائری زاده - این مصاحبه را باید رئیس دولت بکند مقام مقدسی را نباید وارد این جریانات بکنند) اهلایه ۳ دولت راجع بایران مورخ اول دسامبر ۱۹۴۳ مطابق ۹ آذرماه ۱۳۲۲ رئیس جمهور کشورهای متحده امریکا نخست وزیر اتحاد جماهیر شوروی و نخست وزیر ممالک متحده انگلستان پس از مشورت بین خود و نخست وزیر ایران مایلند موافقت سه دولت را راجع ببناسبات خود با ایران اعلام دارد دولت های کشورهای متحده امریکا و اتحاد جماهیر شوروی و ممالک متحده انگلستان کمک هائی را که ایران در تعقیب جنگ بر علیه دشمن مشترک و مخصوصاً در قسمت تسهیل وسائل حمل و نقل و مهمات از ممالک ماوراء بحار با اتحاد جماهیر شوروی بعمل آورده تصدیق دارند سه دولت نامبرده تصدیق دارند که این جنگ مشکلات اقتصادی خاصی برای ایران فراهم آورده و موافقت دارند که با در نظر گرفتن احتیاجات سنگینی که عملیات جنگی جهانی بر آنها تحمیل میکند و کمی وسائل حمل و نقل در دنیا و همچنین کمی مواد خام و سایر حوائج کشوری کمکهای اقتصادی خود را تا حد امکان بدوات ایران ادامه بدهند (شوشتری - پس کو ؟) مطلب این است که راجع بدوره بعد از جنگ ، البته این وعده هائی بود که بایران داده شده و چون هنوز عملی نشده و باین موضوع اشاره شد، جای انکار نیست که ملت ایران در زمان جنگ صدمه زیادی دیده است ملت ایران يك ملت صلح دوستی است و در اول جنگ هم اعلام داشته بود که يك ملت بیطرفی است معذرا برخلاف موازین بین المللی آمدند و تعدی بعقوت ما کردند ولی چون ملت ایران همیشه خواهان آزادی است طرف متفقین را گرفته و علیه نازیها اعلام جنگ داد و خدماتی انجام داد در حالی که حق این بود که به ملت ایران بیش از اینها کمک و توجه بکنند (دکتر بقائی - کمش را مگر نکردند) و چون نکردند این بود که آن بیانیاتی که اظهار شد نماینده انکار همومی بود شاه مظهر افکار همومی است شاه شب و روز بفسرک ملت ایران است و برای سعادت ملت ایران زحمت میکشد و آنچه که گفته اند برای سعادت ایران است و به نفع ملت ایران خواهد بود (شوشتری - آقا از تاروف کم کن و بر مبلغ افزای) بنده ضمناً می خواهم عرض کنم که راجع با فدا مانیکه

آقای انتظام سفیر کبیر ایران در واشنگتن در رئیس سیرج همی سازمان بین ملل متعنه بر این صفت صبح کوشش میکنند تقدیر بکنم اوضاع خیلی خیلی وخیم است و تقریباً میشود گفت دنیا در آستانه جنگ سوم قرار گرفته است آقای انتظام از شخصیت های برجسته ایرانی هستند که بواسطه شخصیتی که داشته اند در سازمان ملل متحد بریاست انتخاب شده اند سازمان ملل متحد يك معنی است که تمام شخصیت های برجسته و بزرگ دنیا در آنجا جمع میشوند و شخصیت را که در آنجا انتخاب میکنند جانی نیست که با هو و جنجال بشود آن مقام را بدست آورد و مسلم است که برای شخصیتی که این مرد داشته باین مقام رسیده باید ایشان بتوانند با مقام و موقعیت خود دنیا را از جنگ برکنار دار و نجات بدهند و ما باید از خداوند بخواهیم که این مرد توفیق پیدا کند (نمایندگان - صحیح است) در خانه می خواهم تذکری عرض کرده باشم و آن این است که در برابر این اوضاع غیر هادی که در دنیا پیش آمده است حق این است که ما هم توجه بیشتری با اوضاع دنیا و اوضاع خودمان بکنیم و حق این است که از این اختلافات دست برداریم و اتحاد و اتفاق داشته باشیم (عده ای از نمایندگان - صحیح است) همانطوریکه در تمام دنیا برقرار است امروز دیگر اقلیت و اکثریت در بین نیست اگر جنگ خدای نخواست پیش بیاید همه تر و خشک با هم میسوزند آقایان میدانند که در آمریکا حزب خیلی قوی و متخاصم وجود دارد یکی حزب دمکرات و یکی جمهوریخواه است از رادیو شنیدم و برای نمونه اینجا می خواهم عرض کنم که رهبران حزب جمهوریخواه امریکاز حزب مخالف دولت اعلام داشته اند که نظر بوخامت اوضاع و بحرانی که اخیراً در کره ایجاد شده است اقلیت جمهوریخواه کنگره جدا از نقشها و سیاست دولت پشتیبانی خواهد کرد و در تصویب لایح جدید با نمایندگان حزب دمکرات صمیمانه همکاری خواهند نمود بنده می خواهم این را عرض کنم که جناب آقای دکتر مصدق که استاد بنده هستند و بنده افتخار میکنم در مکتب پارلمانی شاگرد ایشان هستم اگر بخواهم عرض بکنم توضیح واضح است فقط می خواهم عرض بکنم که امروز روزی نیست که برای مسائل جزئی و کوچک با هم پرخاش بکنیم (دکتر مصدق - صحیح است) و ناساز بگویم و یک دیگر را کوچک بکنیم دولت ضعیف بشود و مجلس بد نام بشود و همه از پارلمان متنفر و ناراحت بشوند امروز همه ما بایستی اتحاد بکنیم و سعی بکنیم که در مقابل اوضاع ناگوار بین المللی يك نقشه های مفیدی طرح بکنیم و از خداوند مسئلت بکنیم که همه ما را توفیق بدهد که بتوانیم برای مملکت خدمتی بکنیم بقیه وقت را به آقای امینی میدهم

عده ای از نمایندگان - صحیح است -

رئیس - آقای موقر یک دقیقه هم اضافه صحبت کردید

آزاد - جناب آقای رئیس چون آقای دکتر می خواهند صحبت بکنند یک قسمت از وقت بنده را بایشان اطف بفرمائید

رئیس - بسیار خوب آقای دکتر مصدق بفرمائید

دکتر مصدق - اگر هرایش من قدری طول بکشد امیدوارم که جناب آقای آزاد راضی بشوند

که از وقت ایشان استفاده کنیم اگر از وقت ایشان گذشت اینطور که نمایندگان معترض اکثریت موافقت بفرمایند هرایش خودم براض کنیم ازایش انسان طال لسانه و شب چیه منی تشکیل و مذاکره در این باب شد که دولت انگلیس از رور قرارداد العاقی راضی نیست و چون ممکن است با تصمیم گرفته شود که تمدید قرارداد مخالف صلاح ملت ایران است و با صنایع اینطور مذاکره شده که مجلس شورای ملی منحل گردد و این شائبه بنظر من قابل قبول آمد زیرا شرکت نفت میخواست نمایندگان حقیقی ملت در تنفیذ قرارداد ۱۹۳۳ شرکت کنند تا عیب اساسی قرارداد مزبور که در زمان دولت دیکتاتوری منعقد شده و شرایط قانونی انعقاد هر قراردادی را فاقد است مرتفع شود چونکه شرط اصلی هر قرار داد این است که امضاء کننده و تصویب کنندگان آن صلاحیت انعقاد آنرا داشته باشند و برای امضاء و تصویب آنهم آزاد و در معرض کره و اجبار نباشند.

يك نظری به محیط مجلس فهم که قرار داد را تصویب نمود و افراز آقای تقی زاده که هیچکس در امضاء قرارداد آزاد نبوده است ، بطلان آن را ثابت می کند و باز باید این نکته را خاطر نشان کنیم که مع التأسف مساعی شرکت نفت برای اینکه در تنفیذ قرارداد العاقی که قرارداد ۱۹۳۳ را تنفیذ می کند بجائی نرسید و نتیجه معکوس داد چونکه مجلس شورای ملی قبل از اینکه اعتبارنامه های نمایندگان جبهه ملی از انجمن نظارت انتخابات صادر شود تشکیل گردید و انتخاب کمیسیون های مجلس قبل از ورود نمایندگان تهران بعمل آمد لذا هیچیک از نمایندگان جبهه ملی در هیچیک از کمیسیون های مجلس عضویت حاصل ننمودند و بعضی اینکه قرار شد قرارداد العاقی در کمیسیون مطرح شود بوجوب پیشنهاد آقای دکتر علوی و عده ای دیگر از نمایندگان برای اینکه کمیسیون خاصی تشکیل گردید.

و با اینکه بعد از ورود نمایندگان جبهه ملی در مجلس شورای ملی هر کمیسیونی که تشکیل شده هیچیک از نمایندگان جبهه ملی در آن انتخاب نشده اند و همین دیروز بود که برای نظارت در بر نامه سال ۱۳۲۹ که ۲۰۰ میلیون تومان سرمایه این مملکت را در سال ۱۳۲۸ بیاد داد کمیسیونی مرکب از ۱۸ نفر از نمایندگان مجلس انتخاب گردید در آن کمیسیون غیر از آقای آزاد که آن هم نمی دانم چطور شد انتخاب شده اند از افراد جبهه ملی دیگری انتخاب نگردید مقصود این نیست که تمام نمایندگان با ما مخالف بوده اند بلکه عده از آقایان نمایندگان هم با انتخاب ما موافق بوده ولی در اقلیت بوده اند

در صورتیکه وقتی انتخابات کمیسیون نفت بعمل آمد ۵ نفر از اعضاء جبهه ملی به سمت عضویت در کمیسیون نفت انتخاب گردیدند و چون آنطور که مقصود کمیسیونی بود نمایندگان جبهه ملی نتوانستند عمل کنند و بالعقبه نمایندگان دیگر عضو جبهه ملی هم با نمایندگان جبهه ملی در قرارداد العاقیه هم صدا شدند لذا شرکت نفت نکران است که اگر مجلس شانزدهم و این کمیسیون به این طور باقی بماند نمایندگان جبهه ملی در ملی نمودن صنایع نفت موفق می شوند

اینستکه در این دو سه روز زمزمه انحلال مجلس شیبش پیشور

خدا را بشهادت می طلبم که نمایندگان جبهه ملی غیر از خیر مملکت و صلح بین المللی مطلقاً منظور و مقصودی ندارند منتهی این است که مفاد حب الشی یعنی و بسم استفاده چند میلیون که بقدر خرج يك روز جنگ انگلیس نیست شرکت را آتقدیر کورو کر نموده است که نفع قابل خود را بحیات يك ملت و صلح بین المللی ترجیح میدهند در صورتی که شرکت باید در نظر بگیرد که اگر جنگ در گرفت و دول کمونیست فاتح شدند برای آن نه فقط در این مملکت بلکه برای دولت حامی آنهم کم دولت انگلیس است در دنیا چیزی باقی نخواهد ماند چنانچه دول سرمایه داری غلبه کند آتوقت دول مزبور تنها بایران بلکه در دنیا و بتمام دول مسلط میشوند پس در اینوقت که هر دولتی باید از هر گونه تحریراتی که سبب تسریع جنگ بشود خودداری کند شایسته و سزاوار نیست که کاری کنند جنگ بین المللی تسریع شود

مگر نبود که در دوره پانزدهم قرار شد که نفت مختلط که قریب نصف منافع بایران تعلق میگرفت در مجلس رد شد قانون ۲۹ مهرمه ۳۲۶ از این نظر تصویب گردید که دولت استیفای حق ملت ایران را از شرکت بکنند و عدم رضایتی که از رد قرار شد مختلط ایران و شوروی بیش آمده بود مرتفع شود چه شد که قرار شد مختلط که دولت شوروی که يك زمین باری رامی خواست دایر کند و از محصول آن نصف عایدات را برای حق الارض ایران که صاحب اصلی معادن نفت است بدهد ، تصویب نشد و اکنون شرکت می خواهد يك زمین دایری را که طبق تراز نامه خود قریب دوست ملین لیره اینه و انا تابه در آن خوابیده است و نفع این سرمایه بتنهائی در سال بده میلیون لیره بالغ میشود هواید آن را مدت ۳۲ سال ببرد و از آن بر طبق صورتی که اینجانب بر اساس عایدات سال ۱۹۴۸ قلمداد کرده ام و وزارت دارائی آنرا بر خلاف ۲۵ ملین لیره قلمداد نموده بود در حدود ۱۱ ملین لیره شرح ذیل بماندهد

- ۱- طبق قرارداد ۱۹۳۳ و قلمدادی خود کمیانی ۱۰ میلیون لیره
- ۲- بابت حق دولت ایران از ذخایر بر طبق قرارداد ۱۹۳۳ و تفسیر شرکت ۸۰ میلیون لیره
- ۳- بابت اضافات مالیات و اضافه حق الامتیاز بر طبق قرارداد العاقی ۲۰۹ میلیون لیره جمع ۱۸۰۷ میلیون لیره

تعیین عایدات دولت بر اساس عایدات ۱۹۴۸ مستلزم این نیست که در مدت ۳۲ سال هر ساله این مبلغ عاید دولت شود چه هر قدر نفت بیشتر استخراج شود و قیمت آن ترقی داشته باشد عایدات شرکت افزوده میشود و نتیجه این است که بر عایدات دولت هم اضافه خواهد شد باینرا این چنانچه شرکت نفت عایدات زیادتری از این مبالغ بدولت بدهد مستلزم خوبی قرارداد است بلکه روی آن دو اصلی است که فوقاً به آن اشاره شده است

از وقتی که کمیسیون نفت تشکیل شده باینکه قریب یکسال است در حال خوشی ندارم چندانکه قابل

در روزهای اخیر که نمی‌دانم شهر بانی یا شرکت نفت که در این دولت دولتی تشکیل داده است، دو نفر مأمور در خانه من گذاشته که تا روز قبل هم بوظیفه خود عمل و مأموریت داشتند اسم هر کس را بخانه من می‌آمد بنویسند و شماره هر اتومبیلی که در جلو خانه من توقف می‌کند بردارند.

اینها باین هم قناعت نکردند و یکی از روزها که قریب دو ساعت بعد از ظهر بود و من باتفاق آقای صالح از کمیسیون خارج شدم دو نفر اشخاص مشکوک الهویه که در آن ساعت معهود نبود مدتی در انتظار بمانند اطراف اتومبیل من دیده شده اند که آقای صالح بن گفتند اینها آمده شمارا بشناسند تا بعد وظیفه ای که دارند انجام دهند و از آن روز من دستور دادم که اتومبیل من در منزل بماند و هر وقت کارمدر

مجلس تمام شد بوسیله تلفن خبر کنم و هر روز در مقابل یکی از درهای مجلس حاضر شود تا کسی از حضور آن مطلع نشد و من از مجلس بروم.

شرکت نفت باینکار قناعت نکرد و اکنون دو روز است که چون روزنامه شاهد اعلان کرده است بعضی از مراسلات سفارت انگلیس را که بر خلاف مقررات حقوق بین المللی بدولت نوشته شده منتشر کند از انتشار روزنامه شاهد بوسیله مأمورین شهر بانی جلوگیری می‌کنند بطوریکه روز قبل بعضی از نمایندگان جبهه ملی در مجلس مثل آقایان مکی و حائری زاده و دکتر جفائی خودشان حاضر شدند که روزنامه را در شهر توزیع کنند و من بصدای بلند میگویم چنانچه باز شهر بانی بخواهد مانع انتشار روزنامه مزبور شود بنمایندگان جبهه ملی دستور میدهم همگی موزعین روزنامه شاهد شوند و چنانچه آنها نتوانستند از مهده توزیع برآیند از مردمان حساس مملکت از آن مردمیکه ایمان خود را در مقابل پول و چندماد حقوق میفروشد استعانت کنند.

دولت ایران امتیازی بیکی از اتباع دولت انگلیس داد و من نمایانم زوی چه اصل دولت انگلیس در کاری که فقط جنبه اقتصادی دارد و مربوط بشیاست بین المللی نیست مداخله میکند بعد از ملاحظه پرونده های نفت در کمیسیون و دخالت های نامشروع دولت انگلیس در این کار جبهه ملی تصمیم گرفت ملی بودن صنعت نفت را اعلام کند و بخارادر این عقیده شهادت می‌طلبم که تا صنعت نفت ملی نشود، ملت ایران هیچ وقت روی خوشی و آسایش نخواهد دید و فساد اخلاق در این مملکت بدرجه ای خواهد رسید که پسر پدر را و پدر پسر خود را در نفع شرکت مقبول کند اکنون یکی از صورت های مجلس دولت شاهد را قرائت

میکنم تا دنیا قضاوت کند که اهالی ایران بچه قریب زندگی می‌کنند و من چیزی بر خلاف حقیقت نگفتم.

جلسه فوق العاده روز سه شنبه ۲۱ تیرماه ۱۳۲۸ تحت ریاست جناب آقای ساعدت تشکیل گردید.

وزیر امور خارجه اظهار داشتند که آقای سفیر کبیر انگلیس ایشان را ملاقات و اظهار داشته اند که تروید در امضاء و طرح عمومی تأثیر در حسن مناسبات بین دولتین خواهد داشت. برای اینکه وقتی دولت پیشنهاد قطعی خود را داد کمیانی یقین داشت که با قبول این پیشنهاد دیگر هیچگونه ابهامی باقی نماند و در تمام مواد موافقت حاصل است و کمیانی حاضر برای پیشنهاد دولت نبوده در نتیجه اقدامات دولت انگلستان کمیانی حاضر شده که ۴ میلیون لیره تضمین کند، حالا اگر باز اشکال شود نتیجه خوبی نخواهد داشت.

مذاکرات مفصلی در اطراف ماده ۱۶ و طرح عمومی بعمل آمده عقیده آقایان وزرا بر این شد که طرح تنظیمی توسط کمیانی بر خلاف تبصره ۳ ماده ۱۶ است برای اینکه در تبصره ۳ ماده ۱۶ صراحت دارد که کمیانی با موافقت دولت طرحی در نظر خواهد گرفت که همه ساله بطور تصادفی همه کارمندان خارجی تقلیل پیدا خواهد کرد در ماده اشاره به تناسب کارمندان فنی خارجی و ایرانی نیست.

ضمناً جناب آقای نخست وزیر بیان فرمودند که مستر کس ایشانرا ملاقات و اظهار نموده اگر دولت در امضای طرح عمومی تردید کند آنها نیز از پیشنهاداتی که نسبت بماده ۱۰ و ماده ۱۱ کردند قبول خواهند نمود و ضمناً اظهار کرده اند که باین ترتیب ناچار براجعت لندن خواهند بود. بعد از مذاکرات قرار شد جلسه ای تشکیل شود با حضور سفیر کبیر انگلستان و مستر کس در روز چهارشنبه ساعت پنج در خدمت آقای نخست وزیر باشمارکت آقای وزیر امور خارجه و وزیر دارائی و آقای عدل تا یکشنبه دیگر با آقایان اشکال قانونی امر تذکر داده شود شاید بتوان راه حلی پیدا کرد. در روز چهارشنبه ۲۲ تیر ماه ۱۳۲۸ جلسه ای با حضور تمام آقایان وزرا تحت ریاست جناب آقای ساعدت تشکیل و نتیجه مذاکرات کمیسیون که با حضور آقایان سفیر کبیر انگلیس و مستر کس و آقایان وزیر امور خارجه و دارائی و جناب آقای عدل تشکیل شده بود با اطلاع دولت رسید.

وزیر دارائی اظهار داشتند که از مذاکره بسا آقایان نتیجه ای بدست نیامد و آقایان به جبهه حاضر برای صرف نظر کردن از طرح عمومی نشده و باز سفیر کبیر انگلیس مطالب گذشته را تجدید کرد اگر این طرح امضاء شود تأثیر سوئی هم در مناسبات بین دولتین خواهد داشت و حتی آقای وزیر امور خارجه پیشنهاد کردند که ممکن است این طرح عمومی را کنار گذارند و در ظرف ۲ ماه يك موافقت علیحدگی بین طرفین برقرار شود. این پیشنهاد را هم قبول نکردند و نظر آقایان این است که اصلاحین طرح عمومی بر خلاف ماده ۱۶ فقره سه نسبت چون منصفین ما عقیده دارند که طرح بر خلاف اعتبارنامه نخواهد بود چون دولت فقط نظر به تبصره ۳ ماده ۱۶ دارد در صورتی که بانقلاب با قسمت ۲ رفع اشکال قانونی خواهد شد.

بعد مذاکرات نسبت بطرح عمومی شروع و نتیجه باز نظر آقایان وزرا بر این شد که قبول این طرح بصلاحه ماده ۱۶ در وزارت امور خارجه و سفیر کبیر انگلیس را ملاقات بلکه بشود راه حل جدیدی پیدا کرده روز پنجشنبه ۲۳ تیرماه جلسه فوق العاده هیئت تحت ریاست جناب آقای ساعدت نخست وزیر تشکیل و آقای وزیر امور خارجه اظهار داشتند جلسه ای که قرار بود امروز صبح تشکیل و مذاکره شد نامه ای از طرف وزارت دارائی بکمیانی نوشته شود که اصولاً طرح تنظیم شده قابل قبول ماست و دولت موافقت می‌کند که مطالعات خود را تکمیل و در ظرف ۲ ماه بتصویب هیئت وزیران برساند. بعد مذاکره شد عبارتی که باید بنمایند کمیانی نوشته شود باین شرح تنظیم و موافقت گردید. وزارت دارائی قبول می‌نماید که در ظرف دو ماه طرح عمومی را که باید بر طبق بند ۳ ماده ۱۶ مطالعه و تهیه شود با موافقت نظر طرفین تنظیم کرده و در ظرف مدت مزبور آنرا برای تصویب هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

قرار شد وزیر دارائی این طرح را با اطلاع مستر کس برساند، بعد نسبت بقرارداد متمم مجدداً مذاکره و ترجمه آن قرائت و آقایان هر کدام بشرح زیر اظهار نظر نمودند.

در قسمت مواد متمم قرارداد تمام آقایان در تمام قسمتها موافق بودند چون مکرر در جلسات گذشته مذاکره شده موافقت شده بوده است.

در قسمت پاراگراف ۱۰ عقیده آقایان این شد که چون کمیانی حاضر برای قبول فرمول دولت نشدند فرمول زیر را که عبارت است از این شرح «بپرداخت مبالغ فوق توسط کمیانی دولت و کمیانی تصدیق بنمایند که فقط تمهیداتی که در مورد فقرات ۱۰ و ۱۱ ب قسمت ۱ ماده ۱۰ و ماده ۱۱ امتیازنامه هم چنین نسبت برزروه عمومی دانسته اند تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۴۸ کاملاً انجام شده است.» باین طریق اظهار نظر نمودند.

آقای سید امیر احمدی وزیر جنگ - آقای فهیمی وزیر مشاور - آقای حکمت وزیر امور خارجه - آقای دکتر اقبال وزیر کشور - آقای عدل وزیر مشاور - آقای سیاح وزیر راه - آقای اشتری وزیر اقتصاد ملی - آقای دکتر زنگنه وزیر معارف - آقای دکتر طاهری وزیر مشاور - آقای دکتر اعلم الملک وزیر بهداری - آقای گلشایان وزیر دارائی با فرمول پاراگراف ۱۰ موافق بودند. آقای دکتر مقبل وزیر کشاورزی و آقای دکتر سجادی وزیر دادگستری نظر خود را کتباً مرقوم داشتند.

جناب آقای ساعدت با نظر اکثریت موافق بودند و قرار شد موضوع در جلسه سری مجلس با اطلاع نمایندگان برسد.

محل امضای وزرا و نخست وزیر اینجانب با تصویب طرح قسمت مالی فقط بشرح قطعی تسلیم طرح در اولین جلسه مجلس شورای ملی برای تصویب موافقت دارم.

دکتر محمد سجادی ۲۳ تیر ۲۸
باجارت پاراگراف ماده ۱۰ موافق نیستم مگر اینکه نوشته شود اختلافات بین دولت شاهنشاهی و

کمیانی مسلماً و بطریق دوستانه خاتمه یابد است بآنکه تصریح شود که تمهیدات کمیانی تاکنون انجام یابد.

دکتر احمد مقبل در خانه از عموم طبقات و اشخاص حساس و وطنپرست که در موقع رد لایحه العاقی از نمایندگان جبهه در کمیسیون نفت نوازش و خدمت آنها را مورد تقدیر قرار داده اند تشکر می‌کنم و چنانچه نتوانستم بتمام مراسلات جواب بدهم بوز تمامه و وطنان سیاستگزار می‌کنم علت غیر از اینکه ناتوان بودم چیز دیگری نبوده است و باز متذکر می‌شوم که رد لایحه العاقی چیزی نیست که منافع ملت ایران را تأمین کند بلکه منافع ملت ایران وقتی تأمین خواهد شد که صنعت نفت در تمام مملکت ملی اعلان شود والا در آخر این دوره که نمایندگان راجع بانتخابات خود برای دوره ۱۷ گرفتار میشوند و باید از انحلال این مجلس دولت لایحه ای در دوره ۱۷ خواهد آورد که چند میلیون اضافه از آنچه در قرارداد العاقی شرط شده بود از کمیانی گرفته اند و چون نمایندگان جبهه ملی هم در آن مجلس نخواهند بود لایحه مزبور بدون تأخیر تصویب می‌شود.

رئیس - آقای گوردزی اگر چه مطلبی که میخواهم عرض کنم مربوط بوضوحی است که جا دارد در اطراف آن بتفصیل سخن راند ناحق مطلب ادا شود ولی چون یک ربع وقت نطق قبل از دستور اجازه طول کلام را می‌دهد عرض بنده مختصر خواهد بود.

موضوع مربوط به بیکاری و علل و جهات و تأثیر آن در جامعه و وسائل و مصالح رفع آن و اشاره بشاغل تولیدی است که در آنها بیکاران کشور را میتوان بکار واداشت.

صرف نظر از مطالبیکه نسبت باوضاع کشور گفته میشود ما باین حقیقت واضح و روشنی رو بر رو هستیم که نمیخواستیم و نمیخواهیم خود را با آن آشنا ساخته و آشنا سازیم در کشور ما مشکلات فراوانی موجود است که منشأ آن اعم از اینکه بی‌دقتی اولیای کشور یا عدم توجه دولتهای وقت یا تأثیر سیاست خارجی باشد باید در رفع آن کوشید - ما نباید در حل معضلات کشور و رفع مشکلات چشم بدست دیگران دوخته امیدوار باشیم که اوضاع آشفته اقتصادی ما و بیکاری تقریباً عمومی و فقر و پریشانی ناشی از این امور را هزاران درد بیندردمان دیگران را دیگران چاره سازند و درمان نمایند.

همه کس میدانند و محتاج بتوضیح و استدلال نیست که کار ثروت است و بیکاری فقر و فاقه ام الفساد و مادر تمام مفاسد جهان کانونی بیکاری است.

بیکاری اساس از سایرین است و منشأ باین بحرمان بوده مردم بیکار ملت فقیر و پریشان را تشکیل میدهند - مردمیکه دچار بلای خانمان برانند از فقر و پریشانی شده باشد بیچاره و مأیوس شده مستعد ارتکاب هر عمل شومی میشوند و دست به کار پست و خانمان سوزی می‌زنند - از مردم آماده بکار پریشان روزگاری که حسرت يك روز کار را برای تحصیل لقمه نان می‌برند نباید انتظار تقوی و فضیلت داشت - از جوانان تحصیل

کرده ما که در فترت و فترت و عقل و کیمت و هوش و استعداد بر اغلب جوانان ملل راقیه دنیا برتری دارند و فیما بین کمالات - در این زمان که در این راه است آنکه بر اثر فشار فقر و تنگدستی گرد افکار شود و شیطانی نگردند و نام پاک ایرانی را تنگین ننمایند خود را در برابر مردم آتش میزنند بیش از این تقوی و از خود گذشتگی نمیتوان توقع داشت و باید برای اینگونه افرادی که بر با تقوی ترین مردم جهان برتری دارند کار تهیه کرد.

اس اساس علت العلل این مشکل مهم ما اینست که قوه تولید ما کم است - اگر اهم واقف مردم ما فقیر و کم ثروتنند برای اینستکه جمع کل تولید ما تکافو بامصرف جمعیت ما نمیکند اگر صادرات ما ناقابل است ناشی از اینستکه قوه تولید ما ضعیف است و اگر قوه تولید ما ناچیز است برای اینستکه مشاغل تولیدی ما کم است و عموماً امور کشاورزی است با وسائل و مصالح بسیار گهنگه و خیلی قدیمی انجام میشود و طرز حاضر کردن اراضی برای زراعت و شخم و تخم کاری آبیاری و بهره برداری ما طوری است که کشاورز موفق بتحصیل هزینه کشاورزی خود نمیشود و همینکه کشاورز دید از اینکار چیزی بدست نیآورد و حاصل رنج او چنگی بدل نمیزند و دردی از او دوا نمیکند دست از کشت برداشته بیکار شده برای تأمین قوت لا بروت خود و اول فرزندانش بحکم با گرسنگی قوت یرهنز نماید - افلاس عنان از کف تقوی برهاند - دست بهر کار شوم و خطرناکی می‌زنند.

چاره بیکاری بهترین مطلبی که سران ملل راقیه جهان کنونی بآن اهمیت خاصی داده و در حال حاضر بآن توجه مخصوص داشته و در رفع آن با کمال قوا همت میکنند مشکل بیکاری است (بیراسته - صحیح است) ما هم باید باینکار توجه مخصوص داشته در خور هوش و استعداد و دانش و معلومات بیکاران خود برای آنها کار تهیه کنیم (بیراسته - صحیح است) خوشبختانه و بفضل خدا منابع مشاغل تولیدی و وسائل و مصالح کار یعنی ذخایر و معادن و جنگلها و اراضی قابل کشت و زرع کشور ما با اندازه زیاد و فراوان است که اگر ما با وسایل جدید در استخراج و استحصال آنها بکوشیم چندین برابر جمعیت کنونی کشور را شاغل مشاغل تولیدی مفید و با ارزش کرده از حاصل کسار آنها ثروت شدنی بر کشور افزوده مقادیر کثیری به ثروت عمومی کشور اضافه میکنیم (شوشتری - صحیح است) در کشاورزی باید با وسائل جدید مجهز شد و با شستن های قوی توسل جست و در اراضی پهناور و وسیع زراعتی بتولید عظیم و بکشت و زراعت پرداخت تا محصول ارزان و فراوان و مرغوب وارد بازارهای جهان کرده رقابت تولید کنندگان کشورهای دیگر را در هم شکست و از فواید و منافع سرشاری که از این باب وارد کشور میکنیم (صحیح است) مردم را دارا و ملی و کشور را ثروتمند نماییم امروز در کشور ما بهای حمل و نقل گران است و طرق ارتباط اغلب خراب و ویران نوافس کار از این باب بعضی است که گرایه حمل اجناس از نقطه نقطه دیگر کشور بیش از بهای حمل آن از کشوری بکشور دیگر جهان میباشد باید با تعمیر طرق ارتباط و تعیین بهای عادلانه حمل و نقل جرخ صادرات کشور را بکار اندازیم تا دارندگان

اجناسی جرئت صدور آن را از کشور پیدا کنند تا صادرات ما رونق پیدا نماید باید صنایع ضروری کشور را تقویت کنیم تا منبج ضروری مردم را مانند قند و قماش و چای و امثال آن را بهتر و بیشتر و ارزانتر تهیه کنند و از این باب احتیاج بهارچ نداشته از تعداد زیادی واردات بکاهیم یا تصدیق باینکه تولید فراوان و ارزان و مرغوب محصول کشاورزی موجب تأمین ارزاق عمومی و تحصیل ثروت از راه صدور آن بکشورهای دیگر بوده و خود عامل بسیار مؤثری در بهبود وضع صادرات کشور است نباید این نکته را از نظر دور داشت که کالاهای کشاورزی همیشه محصول کم رقیب و پر مشتری در بازار جهان نیست و ملل دیگر هم نظایر و امثال آن ها را دارند و ارزان تر از ما در بازار جهان عرضه می‌کنند.

مثلاً از جمله محصول کشاورزی ما برنج است که برنی صدور آن بی بازار آزاد جهان باید از ساحل بحر خزر تا کنار دریای عمان و اقیانوس هند گرایه حمل آن را داد از آنجا بی بازار منظور برسانیم تازه در کنار دریاهای نامبرده کشور هندوستان و پاکستان و جزایر سیلان دارای همین محصول هستند در صورتی که جنس ما و آنها در مقصد يك قیمت بفروش رسد آنها سود میبرند و ما زبان می‌بینیم زیرا از ساحل بحر خزر تا کنار اقیانوس هند بیشتر از آنها بهای حمل و نقل دادیم همینطور است بنه مادر قبال بنه مصر و خشکه بار ما در برابر خشکه بار ترکیه و غله و سایر کالاهای کشاورزی ما در مقابل کالاهای نظیر آن که در کشورهای دیگر بعمل می‌آید پس باید علاوه بر تولید عظیم و ارزان و مرغوب محصول کشاورزی دست بتهیه و تحصیل کالاهائی بزین که در بازار جهان کم رقیب و پر مشتری باشد خوشبختانه در کشور ما این نوع کالا بحدود وجود دارد و آن ذخایر و معادن ماست مانند نفت که در بازار های جهان برای تحصیل آن سرودست می‌شکند و طلا می‌دهند و سرب که در اغلب کشورهای خارج مشتری داشته و در داخله کشور هم مصرف زیادی دارند که در جزایر جنوب ما فراوان است و گاهی بصورت کوره های نیک وجود داشته از چندین زاین تا پاکستان تمام کشور های آسیائی ساحل اقیانوس کبیر و اقیانوس هند مشتری آن هستند همینطور است خاک سرخ و گوگرد و سایر فلزات قیمتی معادن ما برای استخراج این معادن و استحصال ذخایر کشور باید در قانون و نظامات معادن که در بهمن ۱۳۱۷ وضع و تدوین شده تجدید نظر بعمل آمده دست و پای مردم را باز گذاشت تا نیرو و استعداد و هوش و معنومات و سرمایه خود را در این راه بکار انداخته و از آزادی اراده و ابتکار شخصی خود استفاده کرده کشور را در برابر مساهم و سرمایه خود غنی و ثروتمند نمایند دولت استخراج کننده خوبی نیست زیرا سابق و فائز دولتی نشان میدهد از وقتی که دولت متصدی امر استخراج معادن شده است نتنها سودی از این عمل خود نبرد بلکه همیشه زیان دیده است پس باید دید کشورهای دیگر در اینگونه امور چه میکنند و ما هم همان طور اقدام کنیم تا نتیجه خوب بگیریم در امر بکار صاحب ملکی مالک معدن موجود در آن بوده و نتواند باستخراج

آن اقدام کند در ضمن (کردار) همینکه وجود ملا ثابت شد مردم آزادانه گروه انبومی بان روی آورده سرمایه و نیروی خود را در آن بکار انداخته علاوه بر اینکه هر يك از حاصل کار و زحمات خود ترو تمند شدند دولت هم از راه هوارش و مالیات ملای زیادی بدست آورد و بر تروت عمومی کشور و طلالی موجود منکنت نیز مقادیر کثیری افزود و در صحرای قفر و بیابان بی بر معل کشف معدن طلا هم شهر زیبای بزرگی بنا شده است و یک شهر بر ترمه شهرهای امریکا اضافه شد در روسیه تزاری هم هر مالک ملکی صاحب معدن موجود در آن ملک بوده و از این لحاظ هر بقالی در ملک خود چاه میکند و نفت استخراج می کرد در کشور ما در اثر دخالت دولت استخراج نفت در اراضی پهناور جنوب شرقی و مرکز و شمال کشور یعنی محوطه خارج از منطقه دخالت کمیانی متعددی و غاسب نفت جنوب سالهاست به نتیجه نرسیده بلکه انسانه و طلسم شده است و معلوم نیست چرا این افسانه بعقیدت پیوستنی نبوده در این طلسم شکستی نیست بهر حال قانون و نظامات معادن که در بهمن ۱۳۱۷ وضع شده بر خلاف مقتضیات کنونی کشور بوده باید تجدیدنظر شود و تا وقتیکه این قانون در جریان است دولت باید جزء ماشینهای کشاورزی و صنعتی که از امریکا بکیرد چند دستگاه ماشین عظیم حفاری خواسته چند چاه در نقاطی که نفت آن تقریباً آشکارا هویداست حفر و اقلای احتیاجات داخلی کشور را در باب سوخت خانه ها و گرمابه ها و ناوانها و خوراک یزی و سایر امور کشور که غالباً با نفت در جریان است تأمین نماید و از طریق مذکور در پیشه قفر و مسکنت و بیکاری یعنی بیج و بن فساد کشور را بر کند (بیراسته - صحیح است) هر ض دیگر بنده راجع بتفریح فضات است که سابقاً آقای بیراسته در این باب توضیح لازم دادند بنده همینقدر عرض میکنم که راهیست حال این دسته مردم شریف که شاغل مشاغل مهم قضائی هستند بر ما واجب است اوضاع پریشان معاش آنها را اجاب میکنم که از طرف نمایندگان محترم در این خصوص توجه مخصوص بعمل آید (بیراسته - صحیح است) عرض دیگر بنده راجع به سخت گیریهای مأمورین دولت نسبت بکشاورزان ینبیه است که اغلب مردمانی بیچیز و ناتوانند و حاصل رنج سابقه آنها منحصر ینبیه است که امسال که تازه دارد بازار این کالا رواج پیدا میکند مأمورین دولت از باب آنکه سال گذشته بحساب ارزانی نرخ پیش برداخت هائی کرده و وعده هائی داده اند میخواهند جنس را بقیمت ارزان سابق از آنها بخرند از این باب توضیحاتی بر آنها روا داشته و انعام مشکلات را برای جلوگیری از فروش جنس در بازار آزاد برای آنها فراهم می کند (دکتر جلالی - صحیح است) ماز رئیس محترم دولت که خود از طرفداران جدی اصول کشاورزی و ترقی و توسعه آن است و از احسان توی کشاورزان هستند انتظار داریم توجه خاصی در این باب فرموده رفع زحمت از کشاورزان مرفه بفرمایند که تعداد زیادی بیکار بر بیکاران دیگر کشور افزود نشود

نمایندگان - صحیح است اجاست

۳ - اعلام تصویب صورت مجلس جلسه قبل

رئیس - عده کافی است تصویب صورت مجلس جلسه قبل اعلام می شود.

۴ - تقدیم يك نقره لایحه بوسیله آقای وزیر راه

رئیس - آقای وزیر راه لایحه ای دارند بفرمایند.

وزیر راه - نظریه اهمیت اقتصادی در لزوم تکمیل راه شیراز با هوای لایحه ایست که تقدیم مجلس شورای ملی میشود و هیئت حضور جناب آقای رئیس تقدیم می شود.

شوشتری - انشاء الله راه کبده به بخنورد را هم درست میکنید.

رئیس - بکسیون راه فرستاده میشود آقای وزیر دارائی.

۵ - طرح و خاتمه مذاکره لایحه راجع باعتبار دفع ملخ دریائی

وزیر دارائی - خواستم باستحضار آقایان نمایندگان محترم برسانم که جناب آقای دکتر مصدق در ضمن بیانات شان فرمودند که مطابق شایعاتی که هست بمقامات عالی گفته شده است که باستی مجلس شورای ملی منحل شود این اخبار و این مسائل جداً مورد تکذیب است و هیچوجه نیست و اگر شایعاتی هم داده شد این شایعات مثل تمام شایعات دیگر ک داده میشود تمام مفرضانه است صرف نظر از این مطلب خواستم باستحضار آقایان محترم برسانم که يك لایحه ای که فوریتش را هم مجلس شورای ملی تصویب کرده است و آن لایحه راجع بمبارزه با آفت ملخ است که در حال حاضر تمام جنوب ایران را تهدید می کند میخواستم از مجلس محترم استدعا کنم که این لایحه و يك لایحه دیگری را که راجع با اجازه انتشار اسکناسهای بیست تومانی است بدون اینکه بر میزان اسکناسهائی که در جریان است افزوده شود و این هم از تصویب کمیسیونهای مربوطه گذشته است مطرح بشود (صحیح است)

آزاد - خوب بود يك لایحه ای برای این منقهای دویا می آوردید که کمتر بزدند.

رئیس - فوریت این لایحه را مجلس رأی داده حالا قرائت می شود.

(لایحه شرح زیر قرائت شد)

مجلس شورای ملی بطوریکه خاطر نمایندگان محترم استحضار دارد هجوم ملخ دریائی آفت مهیبی برای مزارع و مزارع کشاورزی باشد و ایجاب مینماید که سریعاً وسایل مبارزه با آفت مذکور فراهم گردد والا جلوگیری از آن میسر نبوده و خسارات وارده بسیار گران تمام خواهد شد و از طرفی چون اعتبار دفع آفات منظور در بودجه وزارت کشاورزی بقدری است که حتی وزارت نام برده بزرگت میتواند با استفاده از آن برای دفع آفات جزئی و معمولی توفیق حاصل نماید لهذا ماده واحده زیر با قید فوریت پیشنهاد و استدعای تصویب آن را دارد:

ماده واحده - برای تهیه وسایل مقدماتی و مبارزه با ملخ دریائی مبلغ چهار میلیون ریال اعتبار تصویب و بوزارت دارائی اجازه داده می شود اعتبار مزبور را از محل درآمد عمومی سال ۱۳۲۹ کشور بتدریجی که مورد مصرف پیدا می شود بر طبق درخواست وزارت کشاورزی در اختیار وزارت نام برده

بگذارد -
نبرسه - هر مبلغ از اعتبار مزبور در سال آینده مورد مصرف پیدا کند از درآمد عمومی سال مزبور قابل تهدد و پرداخت خواهد بود.

رئیس - آقای رضوی (کشاورز صدر - بنده اول اجازه خواسته بودم) آقا ورقه دازد در خارج اسم نویسی شده است اگر وقت زیاد آمد آن وقت اشخاصی که در مجلس اجازه خواسته اند صحبت می کنند.

رضوی - شاید هیچ کجای کشور بقدر فارس و سایر نواحی جنوبی بخصوص در این سنوات اخیر از آفات ارضی و سماری متضرر نشده باشد کمتر سالی است که متأسفانه با آفت ملخ یا سن یا کم آبی از وقتی که بنده خاطر می آید مبتلا بنایعیم (افشار صادقی - آذربایجان هم همین طور است) حالا آن نواحی را بنده عرض می کنم راجع بانجاها همان طوری است که آقا میفرمایند ملخ سابق بر این گفتگو بود که هر وقت خدای نخواست شوبع و بروز پیدا بکنند مدتی دوام پیدا خواهد کرد و چندین سال طول خواهد کشید که با اصطلاح خود رهیا بر افتد اگر بنا بود همان طور که آنها می گویند هفت سال متوالی خدای نخواست ملخ خوارگی بشود و سایر آفات پیش بیاید اساساً رنگ آبادی از جنوب کشور برداشته می شود از این جهت است که هیچ دسته ای بقدر فارس ما از گفتگوی این موضوع بیشتر در وحشت نیستند و اگر بنده سعی کرده ام که در این رویه وارد بشوم و صحبت کنم برای این است که حس نمی کردم که مخالفی اساساً در این موضوع داشته باشد ولی بنده مخالفتم فقط در يك موضوعی است که الان میخواهم خاطر آقای وزیر کشاورزی و کلبه اعضای هیئت دولت را جلب کنم و آن این است که فارس معروف بود سن گیر نیست که نیدانم از باب استمداد زمین بودیا این که تصادف نکرده بود در بین مردم و بیر مرد ها و دهائین این معنی شوبع داشت سن هم علاوه بر آفات شد اولاً میگفتند این مطلبی نیست چیزی نیست مختصر است و زود تمام میشود باین که مطالعه میکنند منظور این بود که زود خاتمه پیدا کند اما آنچه بنده خاطر هست متجاوز از چهار پنج سال ما این جا با وزارت کشاورزی و سایر مقامات مربوطه مذاکره کردیم برای اینکه باین سن مبارزه شود و حتی در يك سالی هم خاطر نیست که وزیر کشاورزی کی بود که گفتند آخرین دوی این کار پیدا شد و آن مگس تننوس است که بار از تیه میکند و میتواند باین آفت را از فارس براندازد تا امروز که من دارم این جا حرف میزنم با وجود دادن اعتبارات و رفتن بمبارزه این عمل انجام نشده البته این موجب نخواهد بود که يك وضعیتی که جنبه بین المللی پیدا کرده اقدام سریعی نشود ولی می خواستم استدعا بکنم که برای ملخ اولاً يك عده کارمند مطلع باینستخدام بشوند و سوسن مرمدمانی باشند باینجا که بتوانند این کار را بکنند هر يك دقیقه مسامحه علاوه بر این که سایر انواع ناراحتی ها برای آنها پیدا میشود ممکن است که ضررهائی برای کشور باشد در ملکات ما در آن سنواتی که کم آبی بود ملخ هم بود و سایر آفات هم وجود داشت معدنک بنده

شونده بودم که جز سالیانی که جنبه تاریخی پیدا میکرد گندم و محصول کم نمی آمد کملاً اساساً محتاج نیازمند خارج بشویم و اگر خدای نخواست نیازمند خارج میشدیم بانبودن وسایل و دور بودن ممالک از هم دیگر و نبودن وسیله ممکن بود که اساساً این احتیاج منجر بمرک جمع کثیری بشود ولی این موضوع خیلی کم پیش میآید و آنچه ما خاطر داشتیم اگر یکسالی کم بود سالهای دیگر با نبودن ادارات غله و سایر قسمتهای اداری که برای رعایت ثبات گندم و غلات بکار رفته یا نبودن هیچک از آنها خود مردم وضعیت غلات را جوری رعایت میکردند که اگر احياناً حاصل هم خوب نبود که تا یکی دو سالی میشد تأمین کرد بنده بسیار متعجب و متأسف شدم که در سال گذشته کشور ما احتیاج پیدا کرد که دوست هزار تن از خارج گندم وارد کند و این رقم برای هر ایرانی واقفاً رقت آور بود برای این که ما دعوی میکنیم که مملکت ما مملکت فلاحتی است اول قسمت فلاحتی هم که هیچ دهستانی و هیچ دهی نیست که از آن اطلاع نداشته باشد موضوع گندم است معمه ایدر سنوات گذشته با وجود فراوانی گندم با وجود اداره غله با وجود سیلو با پیش بینی های لازم موجب بشود که معدنک دوست هزار تن غله از خارج وارد کنیم اینها يك چیزهائی است يك تهدیدمانی است که مردمانی که يك قدری مطلع نیستند از شنیدن این وقایع مرتش میشوند بنا بر این بنده از آقای وزیر کشاورزی میخواستم خواهش کنم که برای مبارزه با این آفات هر چه زودتر اقدامی بفرمایند و البته این اعتبار از اقلامی هم نیست که آقایان نمایندگان محترم بخواهند در این موضوع ابا بکنند ولی چیزی که هست اگر خدای نخواست دیناری از این وجوه به صرف غیر خودش برسد واقفاً تنها درجه خیانت و احجاف نسبت بآب و خاک انجام گرفته و من در مرحله اول بنام صلاح کشور و در مرحله دوم بنام صلاح جنوب ایران از آقایان استدعا میکنم که يك مأمورینی برای این کار معین بفرمایند که دلسوز باشد و دنبال این کار بروند.

رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - بنده قبل از این که جناب آقای رضوی شیرازی پشت تریبون تشریف بیاورند تعجب میکردم که ایشان در این قسمت مخالفند در صورتیکه حمله ملخ و هجوم آن و خطرانش بیشتر در قسمت جنوب ایران است ولی معلوم شد بیانات ایشان با هم مخالف و با لباس مخالف برای تأیید نظر دولت و توجه نمایندگان مجلس شورای ملی برای تسریع در تصویب این لایحه است من تصور میکنم آقای وزیر کشاورزی که نمایندگان مجلس شورای ملی هیچ موقع در مواقع حساس از مساعدت و کمک گوتاهی و مضایقه نکرده اند ولی يك قسمتش را باید جناب عالی توجه بفرمایند که این چهار میلیون ریال و با چهار میلیون تومان از کبسه ملتی در میآید که شانزده میلیون یا برهه دارد همان طور که جناب آقای آزاد این را تذکر فرمودند ناری کبده این چهار میلیون تومان را ملخ های دنیا از بین نبرند و ملخ های پردار و خطرناک در جای خود باقی بمانند این است که مخصوصاً در این قسمت

باید توجه کاملی بشود اولاً در انتخاب مأمورین صد درصد توجه بشود و یکی دیگر اینکه توجه بشود که این چهار میلیون ریال همه صرف فوق العاده و خرج سفر نشود و مخصوصاً توجه آقای وزیر کشاورزی باین قسمت جلب شود که نسبت بوضع آذربایجان بخصوص دفع آفات سر درختی آذربایجان يك توجهی بشود که اینک میکرب سر درختی آذربایجان را بقدری تهدید می کند که من می ترسم تا چند سال دیگر سر درختی در آذربایجان وجود نداشته باشد و این سه ما درواهایی که برای دولت تهیه میشود هر سال قیمت آن را نسبت بسال گذشته دو برابر می گیرند علاوه بر این او را در دسترس رعایا و زارعین و باغداران نمی گذارند که صد درصد از اول سال شروع بمبارزه بکنند این قسمت را خواهش می کنم توجه بیشتری بفرمایند و تصور میکنم که اعتبار زیادی هم لازم ندارد و اگر هم لازم دازد زودتر توجه بفرمایند انجام بشود برای اینکه آذربایجان تمام محصولش سر درختی است و این سر درختی ها از بین میرود این قسمت را توجه بفرمایند که چون کفایات مذاکرات شده و تصور نمیکند کسی مخالف این موضوع باشد و احتیاج ندارد که بنده مفصل در این قسمت صحبت بکنم

رئیس - پیشنهادی راجع بکفایات مذاکرات رسیده است که قرائت میشود

(پیشنهاد آقای صدر زاده شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی راجع بلایحه تقاضای اعتبار برای مبارزه با ملخ تمی میکنم بعد از بیانات یک نفر مخالف و یک نفر موافق بکفایات مذاکرات رأی گرفته شود نظیر همین پیشنهاد از طرف آقایان کشاورز صدر و ملک مدنی رسیده است (گفته شد - مخالفی نیست)

وزیر کشاورزی - اجازه میفرمایند؟

رئیس - بفرمایند

وزیر کشاورزی - بنده از توجه آقایان نمایندگان محترم باین موضوع واز تسریعی که در این امر شده است خیلی متشکرم موضوع ملخ متأسفانه اولین دفعه نیست که بایران هجوم کرده است اگر آقایان بخاطر داشته باشند در ۱۳۰۸ هم مملکت ما مواجه با هجوم ملخ شد و حتی ملخ تا نزدیکیهای شهر تهران آمد در جاده موقوفت عبور میکردند مقدار زیادی ملخ دیده میشد دو مرتبه در سال ۱۳۲۲ گویا باز مواجه با هجوم ملخ بود و خوشبختانه وزارت کشاورزی موفق شد که جلوگیری از ملخ بکند از هفت هشت سال با نظرف همانطور که يك مرتبه دیگر هم خدمت آقایان عرض کرده بودم که ملخ دریائی هرده سال بکمرته یا کمتر یا زیادتر بایران هجوم می آورد و يك آفت بین المللی است از هرستان و هندوستان واز آنجاها حرکت میکند و بمقدار زیادی بایران می آید و الان هم مطابق اطلاعاتی که در دست است تمام سواحل جنوب ایران در معرض هجوم ملخ است و وقتی که ملخ در حال پرواز باشد وسیله ای برای جلوگیری نداریم منتهای دقت را کردیم و پیش بینی کردیم مأمورین فنی هم همه جا گذاشتیم که همه جا نقش برداری کنند و جاهائی که ملخ تخم گذاری می کند آنجا را مراقب باشند که

بعد از این که ملخ از تخم بیرون آمد ما بتوانیم مبارزه کنیم و با نهایت تأسف ساعی که آلوده با ملخ شده است بقدری زیاد است که ما بده نداریم که خودمان بستانیم موفق بشویم که مبارزه با ملخ بکنیم و خوشبختانه وزارت جنگ هم موافقت کرده است کمک هائی از حیث وسایل حمل و نقل باینستند اقدامی که با کردیم این است که سبوس و آرد جو بقدر کافی تهیه کردیم و در آن جاهائی که آلوده با ملخ است تقسیم کرده ایم و وسائل حمل و نقل را هم مرتب کرده ایم و مأمورین درست هم انتخاب کرده ایم و البته بنده اضنبان می دهم که حداقل صرفه جوئی هم بشود و خود بنده هم متوجه هستم که البته دولت پول ندارد بودجه را که برای اینکار باید تأمین بکند بسخنی میتواند تهیه کند درآمد زیادی ندارد و بایستی صرفه جوئی بکنیم و بنده نهایت مراقبت را خواهم داشت که واقفاً صرفه جوئی بشود و جلوگیری از ملخ بشود راجع بسایر آفات هم که جناب آقای رضوی فرمودند با نهایت تأسف من هم از جمله آن آفات است که در این چند سال ما را دچار زحمت کرده است با نهایت تأسف سابقاً فقط در اطراف تهران سن دیده میشد در کوههای گرمسار و قره آغاج بنده خود فکر میکنم که در قدیم هم در سایر جاها بوده و چون وسایل ارتباط نبوده یا برای این که مردم اطلاع نداشته اند این طور تصور میکردند که این آفت نتیجه خشکسالی و با سرما است ولی این مطلب که سابقاً سن نبوده است گمان میکنم صحیح نیست چنانچه در یادداشتی مرحوم معتمد الدوله فرهاد میرزا اشاره بسن در فارس شده است و ما البته هنوز وسایل مؤثری برای جلوگیری از سن نداریم بکنیم و حشره ای که پیدا شده و خیلی باین حشره امید داریم بوسیله آنها را بکند بکنیم در حال خواه در فارس و خواه در سایر جاها وزارت کشاورزی تا آن حدودی که قدرت دارد با آفات مبارزه میکند ولی مطلبی را که بنده میخواستم خدمت آقایان عرض کنم و آقایان هم همراهی کنند این است که ماده که مردم هم در دفع آفات همراهی نکنند وزارت کشاورزی نخواهد توانست که ریشه آفات را از بین ببرد چون وزارت کشاورزی وسیله تهیه میکند و در آذربایجان و شیراز یا جاهای دیگر خود رهیا که مستقماً از این کار منتفع میشوند بایستی کمک بکنند و وزارت کشاورزی راهنمایی بکند که بشود این آفات را در مملکت از بین برد و الاوزارت کشاورزی با بودجه محدودی که دارد موفق نخواهد شد که این کار را بکند در حال بنده از توجهی که آقایان دارند متشکرم و امید وارم که موفق بشویم برفع خودش البته این آفت را از بین ببریم

رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - بنده پیشنهاد کفایات مذاکرات دارم برای اینکه يك تذکر خیلی ضروری دارم میخواستم ضمن این مطلب عرض کنم و فرستیم هم بجناب آقای دکتر معظمی دارم که بتوان مخالفت با کفایات مذاکرات هر مطلبی دارند بفرمایند این مطلبی که بنده عرض میکنم مورد توجه کامل آقایان نمایندگان محترم میباشد بشرطی که آقای وزیر کشاورزی

توجه بفرمایند و آن این است که وزارت کشاورزی جا دارد وقتضا دارد که یک برنامه وسیعی داشته باشد برای مبارزه با آفات محصولات و حیوانات نه اینکه آنها را بگذارد یک وقتیکه ملخ و سن آمد و ریخت بیگجائی آن وقت یک لایحه ای بیارود و این لایحه هم ضرورت دارد تصویرش من باب مثال خدمتشان عرض میکنم که خودشان هم تصدیق دارند که یکی از مناطق بسیار بزرگ دامپروری که روغن و گوشت و خیلی از احتیاجات و بنیرواست مملکت را تأمین میکند منطقه لرستان است و دام لرستان است که اساس زندگی فقرا و رهاها و اشخاص بدبخت و بیچاره است هر کس ده تا یا بیست تا بز و میش دارد بوسیله آن ارتزاق میکند یا چهارپاینگ تا گاوچر دیگری ندارد نه تجارتی هست نه کشاورزی کافی هست فقط همین است و باهتقاد بنده در اکثر از نقاط ایران این موضوع دامپروری را باید مورد توجه قرار داد و یک صورتی وزارت کشاورزی باین امر بدهد که گاو و گوسفند از بین نرود سؤال می کنم از آقای وزیر کشاورزی که آقا در لرستان که تقریباً نصف دام ایران را دارد در آنجا تا حالا یک کیسول یک گوسفند داده اند و یک گاو را سرم زده اند (فضضی - ابدأ) این تذکر بنده برای این بود که جناب عالی توجه بفرمائید و راجع باین قبیل امور قبلاً فکر کنید برنامه داشته باشید بگروزی دیگر هم بنده این جا عرض کردم و حالا در کیسیون برنامه صحبت می کنیم با آقایان رفقا که اعتبار کافی هم در اختیار جناب عالی بگذارند ولی شرطش این است که جناب عالی اینکار را بکنید البته بنده روز اول که نمی خواستم عرض کنم ولی حالا مجبورم عرض کنم برای لرستان و مازندران و گرگان در مناطقی که دامپروری است هنوز یکجهانه و یکفکر اساسی نشده است یک موضوع دیگر این است و بنده این تجربه تلخ را دارم در زمان حکومت بیست ساله یعنی زمانی که علیحضرت فقید حیات داشت می دانید که خیلی مأمورین حساب میبردند و کمتر از حالا دزدی میشد در همان موقع بهترین فرصت و بهترین وسیله برای مأمورین دفع ملخ و دفع سن بود که در این راه چون کنترل دقیق نیست سوره استفاده می کردند و به معنای واقعی دفع ملخ و سن نباشد این عرض بنده بود و پیشنهاد میکنم که مذاکره کافی است و آقایان بن مراجع گردند و تذکر دادند و رای هم خواهم داد آقایان این موضوع را در نظر داشته باشند

رئیس - آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - کاروزارت کشاورزی متأسفانه چون نوی بیابان است بچشم کمتر می آید ما امسال موفق شدیم که دوازده میلیون و اکتون بزیم بگاو و گوسفند و در لرستان هم بنده الان خدمتتان میخوام بگویم که در سراسر مملکت در جنوب و شمال و در تمام خراسان آن رفتنی ما مطلع هستیم که ما موفق شدیم طاهون آاری را جایش را بگیریم در خراسان و مازندران و گرگان در اینجاها هر کدام از آقایان نمایندگان معترم میل داشته باشند بنده صورتش را خدمت آقایان تقدیم می کنم بنده البته هنوز از طرز کار وزارت کشاورزی راضی نیستم برای اینکه رسایل کار را نداریم ولی مهندا می خواهم خدمت آقایان عرض کنم که ما یک کارمانرا می کنیم و انتظار داریم

که این صلیاتی کما می کنیم مورد توجه آقایان باشد وزارت بهداری هم آلمان کمک میکند که وزارت کشاورزی در کارهای دامپزشکی داشت و یک بنگاهی مثل بنگاه رازی زیر نظر متخصصی که بیست سال است کار میکند و متأسفانه در این چند روزه ایران را ترک میکند و ما از او رضایت داریم گاو و گوسفند ایران که رو به مرگه شاید بیست و پنج میلیون هست ۱۲ میلیون گاو و گوسفند را وا کسن زدیم متأسفانه آفات حیوانی و آفات نباتی بقدری زیاد است که با وسائل کمی که داریم و منت کمی که از تأسیس وزارت کشاورزی میگذرد ما نمیتوانیم باین زودی موفق شویم که این آفات را دفع کنیم مهندا برضد سیاه زخم و برضد طاهون و سایر امراض مبارزه می کنیم و در قسمت نباتات آفات پسته و آفات مرکبات متأسفانه یکی دو تا نیست و مسائل کمی در دسترس ما هست و البته از آقای کشاورز صدر تشکر می کنم که تذکر دارند بنده آنجا را هم بقیه دارم که ضمن این اقداماتی که در سایر نقاط مملکت شده (کشاورز صدر - در آنجا نشده) اگر هم در آنجا نشده با توجهی که آقایان دارند ما فعالیتها را زیادتر می کنیم که آقایان همه انشاالله از مراضی باشند.

رئیس - مخالفی با کفایت مذاکرات نیست ؟
دکتر معظمی - مخالفم آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند بنده مخالفم با کفایت مذاکرات برای این بود که فرصت بشود یک سؤال از آقای وزیر کشاورزی بکنم و آن این است که در زیر بودجه کشاورزی چهار میلیون تومان برای دفع آفات پیش بینی شده خواستم سؤال بکنم که مگر آن اعتبار تمام شده و کافی نبوده است که باین مبارزه بکنید و یک سؤال دیگر این است در این گزارش که از قسمت برنامه مجلس شورای ملی تقدیم شده میبائی بعنوان دفع آفات نباتی پیش بینی شده است میخواستم سؤال بکنم که از این مبلغ چقدر امسال استفاده گردید و بعد هم بفرمایند آن اعتبارات مگر تمام شده است که مجدداً احتیاج بیک اعتبار تازه ای پیدا کرده اند اصولاً برای دفع آفات بنده موافق هستم و مختصراً در کلیات و خواستار گوزارت کشاورزی امسال مأمورینی فرستاده بسیار خوب انجام وظیفه کرده بودند و از این جهت از موقع استفاده کرده تشکر میکنم

بوده و جناب آقای صاد تربتی هم اطلاع دفرند (صاد تربتی - صحیح است) که ما یک مأمورینی فرستادیم که در نقاط دور افتاده بترتیب هم دفع آفات میوه گردیم که در سالهای قبل نیس کردیم و از این اعتبار یک قسمت برای دفع آفات میوه و یک قسمت برای دفع آفت سن که معمولاً آن اعتباری که داشتیم در اطراف تهران مصرف میکردیم و مقدارش هم کم بود و چون مقدار اعتبار کم بود و موفق نیسیدیم امسال از اعتبار سازمان برنامه هم برای این کار استفاده کردیم بطوری که ششصد هزار تومان برای دفع آفت سن مصرف شد و چهار صد هزار تومان مانده داشتیم برای تربیت حشرات و دفع آفت در موقع بهار بنا بر این چهار میلیون برای یک کاری است که پیش بینی نشده است و کار استثنائی است ولی از بودجه عادی برای این کار نمی توانیم استفاده کنیم (جواد مسعودی - تمام شده) بله تمام شده

رئیس - رای گرفته می شود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادات قرائت می شود شرح ذیل قرائت شد

پیشنهاد می کنم تبصره ذیل اضافه شود وزارت کشاورزی مکلف است در هر یک از امراکز کشاورزی و سائل مبارزه با دفع آفات نباتی را مرتب و مجوز بطور ثابت نگاهدارد فرهودی

قبوی - پیشنهاد خوبی است حیوانی را هم اضافه کنید

رئیس - آقای فرهودی
فرهودی - عرض کنم این روشی که در وزارت کشاورزی چندین سال است برای دفع آفات معمول است بگروش رضایتبخش و مرتبی نیست و از اینجهت کالیه وزارت کشاورزی مأمورینی دارد هر وقت آفتی بروز کند یا در میان حیوانات یا در میان نباتات آن مأمور اطلاع میدهد بوزیر کشاورزی و وزیر کشاورزی هم مدتی تحقیق میکند گزارش می خواهد گزارش میرسد مدتی صرف تحقیق در این امر می شود بعد بالاخره تصمیم می گیرند که مبارزه کنند موفق می آیند تصمیم را می گیرند تازه آقایان مواجه می شوند که اعتباری نیست در تلاش بر می آید که اعتباری تحصیل کنند و با وزارت دارائی و با دولت مذاکره می کنند کار بجائی میرسد که لایحه مجلس می آورند بندهم وقتی اعتبار تصویب شد مشغول می شوند در تهران بخرید لوازم سم و سم پاشی وجه بحدک اردوئی را می فرستند البته آقایان تصدیق می فرمایند که آفت منتظر نمی شود که بیکه چو تشریفات اداری و عملی را طی بکنند تا اینکه آقایان و سائلشان به عمل برسند بترتیب صحیح اینکار این است که وزارت کشاورزی با خبر بیانی که دارد با اطلاعاتی که دارد و میداند که آفات از چه قبیل است و سائل این کار را قبلاً داشته باشد در محل (صحیح است) بعد هم مأمورین را لازم نیست که مأمور دولتی باشند خود مردم محل که خداها مباحثین ضابطین را می توانند در هر ناحیه ای برای دفع آفات که معمولاً در آن ناحیه زیاد پیدا می شود تربیت بکنند و سائلش را هم آماده نگاهدارند که وقتی یک آفتی آمد بطور خودکار آن سائل بوسیله آنستگاه بکار بیفتد یعنی آن مردم تربیت شده برای این کار چون اگر خود مرد

را شرکت بدهد در اینکار اینکار اتهاماتی گوارد می شود که سوء استفاده می شود بیش نیاید مردم برای محصول خودشان و زندگی خودشان دارند مبارزه میکنند و اگر هم بغواهند سوء استفاده بکنند بلد هم نیستند وارد نیستند برای اینکه در اداره بزرگ نشده اند که بیستند سند خرج چطور می باید ساخت حلب خالی را چطور بجای حلب نفت باید زد و کارهای دیگر بلد نیستند بنابراین نظردولت و وزارت کشاورزی که دفع ملخ و دفع آفات است انجام میشود اما باین صورتی که آلمان هست بنده امیدوار نیستم که با تصویب اینگونه اعتبارات بازم بآن نتیجه صحیحی که آقای وزیر کشاورزی دولت در نظر دارند موفق شویم و البته منظور من هم این نبود که باین پیشنهادی گرفته شود چون این جزو وظیفه وزارت کشاورزی است که در هر جایی یک تشکیلات حاضر و مرتبی برای دفع آفات داشته باشد قصدم از تقدیم این پیشنهاد یک تذکری بآقای وزیر کشاورزی بود و امیدوارم که توجه بفرمائید و پیشنهادم را پس میکنم (احسن)

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود. (شرح ذیل قرائت شد)
 تبصره - دفع سن در صفحه همدان مشمول این اعتبار خواهد بود. مخیر فرهند

رئیس - آقای مخیر فرهند

ابوالقاسم امینی - سن با ملخ جد است مخیر فرهند

عرض کنم که بنده پیشنهادی که کردم از نقطه نظر این بود که صفحه همدان مرکز زارعین و کشاورزان بوده و محصول زندگی آنها غله است چیز دیگری هم ندارند چند سال است که مبتلا به خشکسالی و گرفتاری قطع و قلا دستند که در سال گذشته وزارت دارائی مساعدت کردند و حتی دو هزار تن بذر دادند که هنوز نمیتوانند آنرا بپردازند آنوقت وقتی یک همچو جامعه ای تقریباً چهار صد هزار تن زارع و کشاورز و محصول زندگی آنها غله باشد و این محصول هم گرفتار آفت باشد زندگی او معلوم است که چیست حالا آفتها می که ما عجلاناً گرفتاریم غالباً مأمورین غلاظ و شداد می کنند آنها یکبار از همه اینها سختتر جائی که سردسیر است سن آمده سن آمده تمام صفحه همدان را مبتلا کرد بنده از آقای وزیر کشاورزی تشکر میکنم که تا اندازه ای که توانسته اند جلوگیری کرده اند یعنی دستور داده اند موافقت کرده اند بول فرستاده اند ولی این کافی نیست برای اینکه اگر جدید بیشتری نشود که محصول بیشتری بدست بیاید یا صد هزار نفر زارعین را بزرگ سوق میدهد برای این بود که بنده خواستم جلب نظر آقایان بکنم که بیشتر سعی شود و در این قسمت فعالیتشان بیشتر باشد پیشنهادم را هم پس میکنم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود. (شرح ذیل قرائت شد)
 مقام ریاست معظم تبصره ذیل را ای ضمیمه نمودن بداده واحد پیشنهاد میکنم تبصره از اعتبار فوق نییابستی اتومبیل و وسائل نقلیه خریداری شود

نورالدین امامی

رئیس - آقای نورالدین امامی
نورالدین امامی - عرض کنم بنده میخواستم این تبصره پیشنهادی را دو قسمت کنم که یکی هم عدم خریداری اتومبیل بود که این را فردا اتومبیل کادربلاک و بیوک باین عنوان خریداری نکنند و یکی هم فوق العاده و خرج سفر که میخواستم آن را هم پیشنهاد بکنم ولی دیدم این غیر مقدور است بعد صلاح دیدم که از آقای وزیر دارائی تقاضا کنم که در این قسمت ایشان اشکال تراشی نکنند و این را به جوانمردی و فتوت خودشان واگذار میکنم و از این جهت پیشنهاد نکردم که ایشان صد درصد در این قسمت توجه بکنند و لی وسیله نقلیه یعنی اتومبیل سواری نباید برای این کار خریداری شود ممکن است یک کامیونی مورد احتیاج باشد ولی نیابستی از این اعتبار برای مدیر کنها و رؤسای درجه اول اختصاص بدهند و اتومبیل بخرند و بقول آقای مخیر فرهند صفحه همدان را سن از بین ببرد و آقایان اتومبیل سوار بشوند و از مزارعی که سن آمده بگذرند این است که میخواستم آقایان توجهی بفرمایند که از این بول اتومبیل خریداری نشود

رئیس - آقای وزیر دارائی
وزیر دارائی - عرض کنم اظهارات جناب آقای نورالدین امامی البته از نظر صرفه جوئی و جلوگیری از لوخرفی بسیار بسیار بود و تذکر بسیار صحیحی است اما خواستم حضورشان عرض بکنم که همان دلیل که فرمودند که در نظر داشتم پیشنهاد بکنم که هزینه سفر و فوق العاده پرداخت نشود در همان نظر میخواستم پیشنهاد بکنم که ایشان از پیشنهاد خودشان صرف نظر بکنند چون این ملخ ها در تمام صغاری هریض و طویل جنوب ایران در تمام طول خلیج پراکنده است و تصدیق بفرمایند برای حمل و نقل موادی که بایستی بجهت مبارزه با این حشرات تهیه شود از قبیل سوس کنجاله و سموم و غیره ذلك بایستی که وسیله نقلیه باشد (نورالدین امامی - کادربلاک) اتومبیل کادربلاک در تمام دوائر دولتی ایران باستانی یکی که آقای نخست وزیر سوار میشوند وجود ندارد عرض کنم میخواستم بگویم که اتومبیل سواری خریداری نخواهد شد کامیون و جیب خریداری میشود و از طرف مأمورین وزارت دارائی متناهی در وقت بعمل خواهد آمد که به چه چه من الوجوه واخری و تقریبی در این کار نشود (احسن)

نورالدین امامی - بنده با این توضیح پیشنهادم را پس میکنم

رئیس - استرداد کردند پیشنهاد دیگری قرائت میشود. (شرح ذیل قرائت شد)
 ریاست معترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم در ماده واحد سطر اول بجای جمله مبارزه با ملخ دریائی قید شود با انواع ملخ ها امامی اهری

وزیر کشاورزی - بنده قبول میکنم

رئیس - به حال رای میخواند و تا بعد برای رای کافی شود آقای امامی اهری بفرمائید توضیح بدهید

امامی اهری - عرض کنم بنده خیلی باخترار

توضیح میدهم با در نظر گرفتن اینکه این مملکت ما مملکت کشاورزی است و مملکت ما وقتی روی سعادت خواهد دید که اصول کشاورزی ما از این وضع و رویه ای که کاملاً حالت بدویت (پریمیٹیف) دارد خارج شود (شوشتری - فارسی بگوئید) اول عرض کردم بدویت علاوه بر سایر موایب که خداوند متعال با داده یکی هم از آن موایب این اراضی وسیع و وسائلی است که متأسفانه استفاده نمی کنیم با توضیحاتی که جناب آقای فرهودی دادند متأسفم که وزارت کشاورزی از نظر زارع و کشاورز هنوز آن موقعیت خودش را نتوانسته است بشناسد (صحیح است) بنده در همین امسال از مسافرتی که به آذربایجان کرده بودم آنجا به بنده مراجعه کردند و اظهار کردند که مقدار زیادی ملخ آمده باین جا و همین جریان را خدمت جناب آقای وزیر کشاورزی تذکر دادم اگر نظر مبارکشان باشد بعد از مراجعت از مسافرت عرض کردم که در نقاط مغان و ارسباران ملخهایی آمده و مردم متوحش بودند و می گفتند که علاوه بر سایر آفات که این چندساله آنها دچار بودند این قسمت ملخ هم اگر ریشه کن نشود مبارزه نشود اسباب زحمت فوق العاده ای برای اهالی ایجاد می کند آقای وزیر کشاورزی آنچنان توجهی را که من انتظار داشتم بخرج ندارند در این مورد این بسود که بنده پیشنهاد کردم که از این مبلغ و از این اعتبار اگر در سایر نقاط مملکت ملخ مخر کشی ، ملخ بومی کشاورزی را تهیه می کند در این قسمت هم توجهی بفرمائید که خوشبختانه خودشان توجه داشتند و قبول کردند و امیدوارم که آقایان هم با تصویب این پیشنهاد کمکی بفرمایند

رئیس - آقای سعید مهدوی
سعید مهدوی - بنده با این توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی دادند مخالفم این مبلغ برای مبارزه با ملخ دریائی هم کافی نیست و بنده باین شرط موافقم که در این جا قید شود بعد از اینکه خطر این ملخ دریائی مرتفع شد آنوقت از این اعتبار بجای دیگر هم داده شود (صحیح است) برای اینکه حساب تو در تو خواهد شد در موقعی که خطر ملخ دریائی وجود دارد خواهند گفت که ما خرج کردیم و اعتبار نداریم نمی توانیم و در آن موقع هم بگذرانند اعتبار دسترسی ندارند لذا بنده باین شرط موافقم که در آن قید شود که تازم خطر ملخ دریائی در جای دیگر خرج نشود

رئیس - آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - البته آن پیشنهادی که شد و ما قبول کردیم ملزم نخواهیم بود که تماماً خرج مبارزه با ملخ دیگری بکنیم دیگر این اعتبار اضافه نباید چون جای تردید نیست که آنچه مورد خطر شدید است ملخ دریائی است و در صورتی که ما اضافه آوردیم خرج سایر جاهها میکنم (شوشتری - اگر کم آوردید چه میکنید) اگر کم آوردیم دو مرتبه تقاضای اعتبار می کنیم و از دولت می گیریم اما راجع بفرمایشاتی که آقای فرهودی فرمودند بنده هم توجه داشتم ، یک تشکیلات بصورت واحد برای ولایات داریم میدهم که در تمام مراکز یک مأمورینی داشته باشیم که یک برنامه کاملی داشته باشد که مطابق آن برنامه

توجه فرمایند و آن این است که وزارت کشاورزی جا دارد و اقتضا دارد که یک برنامه وسیعی داشته باشد برای مبارزه با آفات محصولات و حیوانات نه اینکه آنها را بگذارد یک وقتیکه ملخ و سن آمد و ریخت یکجائی آن وقت یک لایحه ای بیارود و این لایحه هم ضرورت دارد تصویرش من باب مثال خدمتشان عرض میکنم که خودشان هم تصدیق دارند که یکی از مناطق بسیار بزرگ دامپروری که روغن و گوشت و خیلی از احتیاجات و نیرومات مملکت را تأمین میکند منطقه لرستان است و دام لرستان است که اساس زندگی قرا و رهاها و اشعاش بدبخت و بیچاره است هر کس ده تا یا بیست تا بزومیش دارد بوسیله آن ارتزاق میکند یا چهار پنج تا گاو و بز دیگری ندارد نه تجارتنی هست نه کشاورزی کافی هست فقط همین است و با عقاد بنده در اکثر از نقاط ایران این موضوع دامپروری را باید مورد توجه قرار داد و یک صورتی وزارت کشاورزی باین امر بدهد که گاو و گوسفند از بین نرود سؤال می کنم از آقای وزیر کشاورزی که آقا در لرستان که تقریباً نصف دام ایران را دارد در آنجا تاحالا یک کپسول یک گوسفند داده اند و یک گاو را سرم زده اند (غضنفی - ابدآ) این تذکر بنده برای این بود که جناب عالی توجه فرمائید و راجع باین قبیل امور قبلاً فکر کنید برنامه داشته باشید بگردد بگردد بنده این جا عرض کردم و حالا در کمیسیون برنامه صحبت می کنیم با آقایان رفقا که اعتبار کافی هم در اختیار جناب عالی بگذارند ولی شرطش این است که جناب عالی اینکار را بکنید ، البته بنده روز اول که نمی خواستم عرض کنم ولی حالا مجبورم عرض کنم برای لرستان و مازندران و گرگان ، در مناطقی که دامپروری است هنوز یکجایه و یک فکر اساسی نشده است یک موضوع دیگر این است و بنده این تجربه تلخ را دارم در زمان حکومت بیست ساله یعنی زمانی که اعلیحضرت فقید حیات داشت می دانید که خیلی مأمورین حساب میبردند و کمتر از حالا دزدی میشد در همان موقع بهترین فرصت و بهترین وسیله برای مأمورین دفع ملخ و دفع سن بود که در این راه چون کمتر دقتی نیست سوه استفاده می کردند و بمعنی واقعی دفع ملخ و سن نمیشد این عرض بنده بود و پیشنهاد میکنم که مذاکره کافی است و آقایان بن مراجع کردند و تذکر دادند و رای هم خواهم داد آقایان این موضوع را در نظر داشته باشید

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - کار وزارت کشاورزی متأسفانه چون نوی بیابان است بچشم کمتر می آید اما امسال موفق شدیم که دوازده میلیون واگن بزنیم بگاو و گوسفند و در لرستان هم بنده الان خدمتتان میخوام بگویم که در سراسر مملکت در جنوب و شمال و در تمام خراسان آن رفقای ما مطلع هستند که ما موفق شدیم طاهون آوری را جاروش را بگیریم ، در خراسان و مازندران و گرگان در اینجاها هر کدام از آقایان نمایندگان محترم میل داشته باشند بنده صورتش را خدمت آقایان تقدیم می کنم بنده البته هنوز از نظر زکات وزارت کشاورزی راضی نیستم برای اینکه وسایل کار را نداریم ولی مهندس می خواهم خدمت آقایان عرض کنم که ما یک کارمانرا می کنیم و انتظار داریم

که این عملیاتی که ما می کنیم مورد توجه آقایان باشد وزارت بهداری هم آلمان کمک میکند که وزارت کشاورزی در کارهای دام پزشکی داشت و یک بنگاه مثل بنگاه رازی زیر نظر تخصصی که بیست سال است کار میکند و متأسفانه در این چند روزه ایران را ترک میکند و ما از او رضایت داریم گاو و گوسفند ایران که روی برفته شاید بیست و پنج میلیون هست ۱۲ میلیون گاو و گوسفند را واگسند زودیم متأسفانه آفات حیوانی و آفات نباتی بقدری زیاد است که با وسایل کمی که داریم ومدت کمی که از تأسیس وزارت کشاورزی میگذردمان نمیتوانیم باین زودی موفق شویم که این آفات را دفع کنیم مهذا برضد سیاه زخم و برضد طاهون و سایر امراض مبارزه می کنیم و در قسمت نباتات آفات پسته و آفات مرکبات متأسفانه یکی دوتا نیست وسایل کمی در دسترمان هست و البته از آقای کشاورز صدر تشکر می کنم که تذکر دادند بنده آنجا را هم یقین دارم که ضمن این اقداماتی که در سایر نقاط مملکت شده (کشاورز صدر - در آنجا نشده) اگر هم در آنجا نشده با توجهی که آقایان دارند ما فعالیتهای را زیادتر می کنیم که آقایان همه انشاءالله از امراضی باشند.

رئیس - مخالفی با کفایت مذاکرات نیست ؟

دکتر معظمی - بنده مخالفم آقای وزیر کشاورزی توجه فرمائید بنده مخالفم با کفایت مذاکرات برای این بود که فرصت بشود یک سؤال از آقای وزیر کشاورزی بکنم و آن این است که در زیر بودجه کشاورزی چهار میلیون تومان برای دفع آفات پیش بینی شده خواستم سؤال بکنم که مگر آن اعتبار تمام شده و کافی نبوده است که باین مبارزه بکنید و یک سؤال دیگر این است در این گزارشی که از قسمت برنامه مجلس شورای ملی تقدیم شده مبالغی بعنوان دفع آفات نباتی پیش بینی شده است میخواستم سؤال بکنم که از این مبلغ چقدر امسال استفاده کردید و بعد هم فرمائید آن اعتبارات مگر تمام شده است که مجدداً احتیاج یک اعتبار تازمای پیدا کرده اند اصولاً برای دفع آفات بنده موافق هستم و مختصر صادر کلیایکان و خواستار کوزارت کشاورزی امسال مأمورینی فرستاده بسیار خوب انجام وظیفه کرده بودند و از این جهت از موقع استفاده کرده تشکر میکنم

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - ملخ دریائی ملغی است که برخلاف پیش بینی هائی که معمولاً برای دفع آفات میشود امسال پیش آمده چون ملخ دریائی جزو آن آفاتی نبود که در برنامه ما باشد ما از اعتبارات خودمان برای دفع آفات در غرب و میان و گرگان و مازندران استفاده کرده و مبارزه می کنیم و اعتبار را مصرف می کنیم که مبالغی که در آن بودجه مان هست برای آفات مختلف یک قسمت سن ، آفات مرکبات ، آفات پسته و یک قسمتهای آزمایشی از این اعتباری که معمولاً داشتیم و امسال هم البته استفاده کردیم که از اعتبار سازمان برنامه ما یک اقدامات اساسی برای دفع آفات میوه کردیم که یک قسمت در خراسان

بوده و جناب آقای عباد تربتی هم اطلاع دارند (عباد تربتی - صحیح است) که ما یک مأمورینی فرستادیم که در نقاط دور افتاده بترتیب هم دفع آفات میوه کردیم که در سالهای قبل نمی کردیم و از این اعتبار یک قسمت برای دفع آفات میوه و یک قسمت برای دفع آفات سن که معمولاً آن اعتباری که داشتیم در اطراف تهران مصرف میکردیم و مقدارش هم کم بود و چون مقدار اعتبار کم بود و موفق نمیشدیم امسال از اعتبار سازمان برنامه هم برای این کار استفاده کردیم بطوری که ششصد هزار تومان برای دفع آفات سن مصرف شد و چهار صد هزار تومان مانده داشتیم برای تربیت حشرات و دفع آفات در موقع بهار بنا بر این چهار میلیون برای یک کاری است که پیش بینی نشده است و کار استثنائی است ولی از بودجه عادی برای این کار نمی توانیم استفاده کنیم (جواد مسعودی - تمام شده) بله تمام شده

رئیس - رای گرفته می شود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

تصویب شد پیشنهادات قرائت می شود شرح ذیل قرائت شد پیشنهاد می کنم تبصره ذیل اضافه شود وزارت کشاورزی مکلف است در هر یک از امرا کز کشاورزی وسائل مبارزه با دفع آفات نباتی را مرتب و مجهز بطور ثابت نگاهدارد فرهودی

فیوی - پیشنهاد خوبی است حیوانی را هم اضافه کنید

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - عرض کنم این روشی که در وزارت کشاورزی چندین سال است برای دفع آفات معمول است بگروش رضایت بخش و مرتبی نیست و از این جهت که البته وزارت کشاورزی مأمورینی دارد هر وقت آفتی بروز کند یا در میان حیوانات یا در میان نباتات آن مأمور اطلاع میدهد بوزیر کشاورزی ، وزیر کشاورزی هم مدتی تحقیق میکند گزارش می خواهد ، گزارش میرسد مدتی صرف تحقیق در این امر می شود بعد ، بالاخره تصمیم می گیرند که مبارزه کنند موفق می آیند تصمیم را می گیرند تازه آقایان مواجه می شوند که اعتباری نیست در تلاش بر می آید که اعتباری تحصیل کنند و با وزارت دارائی و با دولت مذاکره می کنند کار بجائی میرسد که لایحه بمجلس می آورند بندهم وقتی اعتبار تصویب شد مشغول می شوند در تهران بخرید لوازم سم و سم پاشی و چه بیدک اردوئی را می فرستند البته آقایان تصدیق می فرمایند که آفات منتظر نمی شود که بیکه چو تشریفات اداری و عملی را طی بکنند تا اینکه آقایان وسائشان بعمل برسد ، ترتیب صحیح اینکار این است که وزارت کشاورزی با تجر بیانی که دارد با اطلاعاتی که دارد و میداند که آفات از چه قبیل است وسائل این کار را قبلاً داشته باشد در محل (صحیح است) بعد هم مأمورین را لازم نیست که مأمور دولتی باشند خود مردم محل که خداها ، مباحثین ضابطین را می توانند در هر ناحیه ای برای دفع آفاتی که معمولاً در آن ناحیه زیاد پیدا می شود تربیت بکنند وسائیش را هم آماده نگه دارند که وقتی یک آفتی آمد بطور خود کار آن وسایل بوسیله آن دستگاه بکار بیفتد یعنی آن مردم تربیت شده برای این کار چون اگر خود مرد

را شرکت بدهد در اینکار اینکار اتهاماتی کوارد می شود که سوء استفاده می شود پیش نیاید مردم برای محصول خودشان و زندگی خودشان دارند مبارزه میکنند و اگر هم بخواهند سوء استفاده بکنند بلد هم نیستند و اردو نیستند برای اینکه در اداره بزرگ نشده اند که بیستند سند خرج بطوری باید ساخت حلب خالی را بطوری بجای حلب نفت باید جا زد و کارهای دیگر بلد نیستند بنا بر این نظردولت و وزارت کشاورزی که دفع ملخ و دفع آفات است انجام میشود اما باین صورتی که آلمان هست بنده امیدوار نیستم که با تصویب اینگونه اعتبارات باز هم بآن نتیجه صحیحی که آقای وزیر کشاورزی دولت دارند موفق شویم و البته منظور من هم این نبود که باین پیشنهاد گرفته شود چون این جزو وظیفه وزارت کشاورزی است که در هر جائی یک تشکیلات حاضر و مرتبی برای دفع آفات داشته باشد قصد از تقدیم این پیشنهاد یک تذکری بآقای وزیر کشاورزی بود و امیدوارم که توجه فرمائید و پیشنهاد را پس میگیرم (احسن)

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد) تبصره - دفع سن در صفحه همدان مشمول این اعتبار خواهد بود . مخبر فرهمند

رئیس - آقای مخبر فرهمند

ابوالقاسم امینی - سن با ملخ چندان

مخبر فرهمند - ولی آفت است بنده هم آفتم

عرض کنم که بنده پیشنهادی که کردم از نقطه نظر این بود که صفحه همدان مرکز زارهین و کشاورزان بوده و محصول زنده گانشان غله است چیز دیگری هم ندارند چند سال است که مبتلا به خشکسالی و گرفتاری قحط و غلا هستند که در سال گذشته وزارت دارائی مساعدت کردند و حتی دو وزارتین بذکر دادند که هنوز نمیتوانند آن را بر دازند آنوقت وقتی یک همچو جامعه ای تقریباً چهار صد هزار تن زارع و کشاورز و محصول زنده گانشان غله باشد و این محصول هم گرفتار آفت باشد زندگی او معلوم است که چیست حالا آفت هائی که ما عجتاً گرفتاریم غالباً مأمورین غلاظ و شداد که می آید با اینکه غله ندارند مازاد از آنها مطالبه میکنند آنگاه یکبار از همه اینها سختتر جائی که سردسیر است سن آمده ، سن آمده تمام صفحه همدان را مبتلا کرد بنده از آقای وزیر کشاورزی تشکر میکنم که تا اندازه ای که توانسته اند جلوگیری کرده اند یعنی دستور داده اند موافقت کرده اند بول فرستاده اند ولی این کافی نیست برای اینکه اگر جدیت بیشتری نشود که محصول بیشتری بدست بیاید یا نصد هزار تن زارهین را ببارک سوق میدهد برای این بود که بنده خواستم جلب نظر آقایان بکنم که بیشتر سعی شود و در این قسمت فعالیتشان بیشتر باشد پیشنهاد را هم پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده واحده سفر اول بجای جمله مبارزه با ملخ دریائی قید شود با انواع ملخ ها . امامی اهری

وزیر کشاورزی - بنده قبول میکنم

رئیس - بهر حال رای میخواید و تاهمه برای رای کافی شود آقای امامی اهری فرمائید توضیح بدهید

امامی اهری - عرض کنم بنده خیلی باختصار نورالدین امامی

توضیح میدهم با در نظر گرفتن اینکه این مملکت ما مملکت کشاورزی است و مملکت ما وقتی روی سعادت خواهد دید که اصول کشاورزی ما از این وضع و رویه ای که کاملاً حالت بدویت (پریمیتم) دارد خارج شود (شوشتی -- فارسی بگوئید) اول عرض کردم بدویت علاوه بر سایر مواهبی که خداوند متعال بما داده یکی هم از آن مواهب این اراضی وسیع و وسائلی است که متأسفانه استفاده نمی کنیم با توضیحاتی که جناب آقای فرهودی دادند متأسفم که وزارت کشاورزی از نظر زارع و کشاورز هنوز آن موقعیت خودش را نتوانسته است بشناسد (صحیح است) بنده در همین امسال از مسافرتی که به آذربایجان کرده بودم آنجا به بنده مراجعه کردند و اظهار کردند که مقدار زیادی ملخ آمده باین جا و همین جریان را خدمت جناب آقای وزیر کشاورزی تذکر دادم اگر نظر مبارکتان باشد بعد از مراجعت از مسافرت عرض کردم که در نقاط مغان و ارسباران ملخ هائی آمده و مردم متوحش بودند و می گفتند که علاوه بر سایر آفاتی که این چند ساله آنها دچار بودند این قسمت ملخ هم اگر ریشه کن نشود مبارزه نشود اسباب زحمت فوق العاده ای برای اهالی ایجاد می کند آقای وزیر کشاورزی آنجهان توجهی را که من انتظار داشتم بفرج نداشتند در این مورد این بسود که بنده پیشنهاد کردم که از این مبلغ و از این اعتباراگر در سایر نقاط مملکت ملخ مرا کشی ، ملخ بومی کشاورزی را تهیه می کند در این قسمتها هم توجهی فرمائید که خوشبختانه خودشان توجه داشتند و قبول کردند و امیدوارم که آقایان هم با تصویب این پیشنهاد کمکی فرمایند

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - عرض کنم اظهارات جناب آقای نورالدین امامی البته از نظر صرفه جوئی و جلوگیری از ولخرجی بسیار بسیار بود و تذکر بسیار صحیحی است اما خواستم حضورشان عرض بکنم که بهمان دلیل که فرمودند که در نظر داشتیم پیشنهاد بکنم که هزینه سفر و فوق العاده پرداخت نشود دروی همان نظر میخواستیم پیشنهاد کنیم که ایشان از پیشنهاد خودشان صرف نظر بکنند چون این ملخ ها در تمام سعاری هریز و طویل جنوب ایران در تمام طول خلیج پراکنده است و تصدیق فرمائید برای حمل و نقل موادی که بایستی بجهت مبارزه با این حشرات تهیه شود از قبیل سوس کنجاله و سموم و غیره ذلک بایستی که وسیله نقلیه باشد (نورالدین امامی -

رئیس - آقای سعید مهدوی

سعید مهدوی - بنده با این توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی دادند مخالفم این مبلغ برای مبارزه با ملخ دریائی هم کافی نیست و بنده باین شرط موافقم که در این جا قید شود بعد از اینکه خطر این ملخ دریائی مرتفع شد آنوقت از این اعتبار بجای دیگر هم داده شود (صحیح است) برای اینکه حساب تو در تو خواهد شد در موقعی که خطر ملخ دریائی وجود دارد خواهند گفت که ما خرج کردیم و اعتبار نداریم نمی توانیم در آن توقع هم بگذارند اعتبار دسترسی ندارند لذا بنده باین شرط موافقم که در آن قید شود که تارفع خطر ملخ دریائی در جای دیگر خرج شود

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - البته آن پیشنهادی که شد و ما قبول کردیم ملزم نخواهیم بود که حتماً خرج مبارزه با ملخ دیگری بکنیم دیگر این اعتبار اضافه نباید چون جای تردید نیست که آنچه مورد خطر شدید است ملخ دریائی است و در صورتی که ما اضافه آوردیم خرج سایر جاهها میکنم (شوشتی - اگر کم آوردید چه میکنید) اگر کم آوردیم دو مرتبه تقاضای اعتبار می کنیم و از دولت می گیریم اما راجع بفرمایشاتی که آقای فرهودی فرمودند بنده هم توجه داشتم ، یک تشکیلات بصورت واحد برای ولایات داریم میدهم که در تمام مراکز یک مأمورینی داشته باشیم که یک برنامه کاملی داشته باشد که مطابق آن برنامه

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - بنده قبول میکنم

رئیس - بهر حال رای میخواید و تاهمه برای رای کافی شود آقای امامی اهری فرمائید توضیح بدهید

امامی اهری - عرض کنم بنده خیلی باختصار نورالدین امامی

بخوانند کارهای خودشان را انجام بدهند ولی متأسفانه باید مرض کشم که وسائل ما محدود است استعدای از آقایان این است برخلاف آنچه که گفته میشود در وزارت کشاورزی آقایان باید تشریف بیآورند بنده توضیحاتم را خدمتتان عرض کنم که مادر حدود بودجه که داریم باندازه کفایت کار میکنیم همه بودجه ما خرج پرستل نمیشود صرف خرج سفر و فوق العاده نمیشود بلکه در مقابل پولی که میگیریم کار هم می کنیم و هر چه آقایان تشویق فرمایند ما بهتر کار می کنیم و بنده استدعا میکنم که در موقعیکه بودجه وزارت کشاورزی در کمیسیون بودجه مطرح است و دولت پیشنهاد میکند مثل عملی که با نهایت تأسف امتیاز شد بودجه وزارت کشاورزی را کم نکنند برای اینکه ما بتوانیم با دفع آفات مبارزه بکنیم مخصوصاً آن موقع خدمت جناب آقای دکتر معظمی و جناب آقای دکتر کبان عرض کردم که يك میلیون نسبت بسال گذشته بما اجازه بدهید بودجه ما را کسر نکنند اگر شما میفرمائید که این مملکت مملکت کشاورزی است و باید کار کشاورزی شود باید وسائل کار را هم بما بدهید هر توضیحی که آقایان در این زمینه بشوایند با نهایت احترام قبول میکنم و خدمتتان عرض میکنم ولی اگر وزارت کشاورزی پول و وسیله نداشته باشد در مملکتی که تمام انتظار آقایان از کشاورزی است و انتظار دارند که سطح تولید مملکت بالا برود ما اگر وسیله نداشته باشیم ، اگر وسیله برای دفع آفات نداشته باشیم چه از دستمان برخواهد آمد استعدا دارم که توجه بیشتری آقایان نسبت بوزارت کشاورزی فرمائید

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای امامی اهری با همان صورتی که پیشنهاد کردند که مبلغ عمومی باشد آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

تبصره - مبارزه بهاره با سن دشت همدان و ساوه از این اعتبار تأمین خواهد شد پیراسته

رئیس - آقای پیراسته - بنده منظوم از تقدیم این پیشنهاد با کمال تأسف باید عرض کنم که آنطوری که بایستی بهمه نقاط توجه ندارد منظوم شخص وزیر کشاورزی نیست منظوم دستگاه وزارت کشاورزی است سه سال است که دشت همدان و ساوه را سن تهدید می کند هر سال وقتی مراجعه شده است يك نیروی تشکیلات داده اند يك مأموری هم فرستاده اند فوق آنکه ای هم داده اند و يك تشویق نامه هم صادر کرده اند نتیجه ای هم گرفته نشده است بنده منظوم از تقدیم این پیشنهاد بدست آوردن يك فرصتی بود که در پیشگاه مجلس از این نهی که در وزارتخانهها میشود تظلم بکنم دولت مال همه ما است بایستی خودش بفکر بیفتد که کجا اهمیت دارد . نه اینکه بفشاران و کویل یا فلان منتقد معنی دولت مجبور شود که برای دفع آفات توجهی بکند بنده میخواستم مرض کشم که باید ترتیبی داده شود که این تمیمی از بین برود و آقایان باین پیشنهاد توجه

بفرمایند که در هر نقطه ای که لازم است وزارت کشاورزی خودش صلاح میداند اقدام کند در ساوه انار که محصول آنجا است در این ۳ سال در اثر سرمای که شده است از بین رفته فقط محصولشان گندم است که آنهم هر سال سن از بین میرود آنوقت وقتی مراجعه میکنند میگویند بهار باید اقدام کرد و وقتی در بهار تقاضا میشود میگویند باید جلو گیری کنیم باز که میرویم میگویند بهار باید مبارزه کنیم و نتیجه بهار به پاییز و بهار بیائیز است که همینطور میماند و فقط تشویق نامه صادر میشود و علاوه هیچکاری نشده و بنده دیگر چیزی عرض نمیکنم اگر فیراز این است آقای وزیر کشاورزی بیا باید فرمائید ولی مسلم بدانید که تا بحال کوچک ترین قدمی برای آن نرفته برداشته نشده است.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی .

وزیر کشاورزی - با نهایت تأسف چون اعتباری برای دفع ملخ خواسته شده این اعتبار را نمیتوانیم برای کارهای دیگر مصرف کنیم بدون اینکه بنده انکار داشته باشم در قسمت سن توفیقی که لازم است برای ما حاصل نشده و اگر ما يك قسمت از مملکت را بيك قسمت برای دفع آفتی دیگر مقدم داشته ایم از جهات فنی است چرا ؟ برای این که در يك قسمت از نقاط مملکت مثل فارس و اسفهان و همدان وسایر جاهایی که سن پیدا شده در آنجاها می که سن بيك مقداری متراکم و متفرق در يك سطح وسیعی نشده باشد موفق میشویم که مبارزه بکنیم ولی اگر در يك هکتار صد تاسن متفرق باشند برای ما صرف نمیکند جمع آوری و بنده تصور نمیکنم که وزارت کشاورزی مبارزه با سن را در پاییز بهار و عده داده باشد برخلاف چیزهایی که بهار عده میدهند چو موقع دفع سن بهار نیست و در جاهایی که مناسب این کار بوده است و وضعیت فنی اجازه میداد ما این کار را کردیم اگر جناب آقای رضوی هم شکایت از فارس دارند شکایت مربوط بعمل وزارت کشاورزی نیست بلکه وضعیتی است که خود سن دارد یعنی متأسفانه سن در آنجاها متفرق است و حرکت ایلات که وقتی از کنار بوته ها مواز کنار آنها حرکت میکنند سن را حرکت میدهند و مبارزه را مشکل میکند بنده مهندا عده می دهم که نهایت توجه را بکنیم و از همان اعتباراتی که داریم تقاضای جناب آقای پیراسته را تأمین بکنیم و احتیاج نباشد که اعتباریکه مقدارش محدود است و برای خطر عمومی کشور است ما آن اعتبار را مصرف اینکار بکنیم و استعدا میکنم پیشنهادشان را پس بگیرند

پیراسته - بنده با توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی دادند پیشنهاد را پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود (پیشنهاد آقای قبادیان بشرح زیر قرائت شد)

که از بودجه بیش بینی شده در دفع سن و ملخ در قسمت کرمانشاهان اقدام نموده که از این حیث اسباب خوش وقتی زارمین دفع آفت شده باشد . عباس قبادیان

رئیس - آقای قبادیان

قبادیان - يك توضیحاتی هست که لازم است

این قانون بگذرد و حالا هم تقاضای ما این است که مساعدت و بزرگواری فرمایند که امروز این قدم برای کمک بکشاورزان و بقاء و فلاحت کشور برداشته شود (صحیح است)

قبادیان - آقای وزیر کشاورزی در این قسمت توضیح فرمایند که ما اطمینان پیدا کنیم .

رئیس - آقای وزیر کشاورزی فرمائید .

وزیر کشاورزی - در موقعیکه آقایان نمایندگان کرمانشاه راجع بسن صحبت میفرمودند بنده استعدا کردم بوزارت کشاورزی تشریف آوردم و آقای امیر پرویزی را هم ضمناً خواستم طهران و در يك کمیسیونی با حضور آقایان بحث شد آقای قبادیان گویا مسافرت بودند آقایان تشریف داشتند ما آنجا صحبت کردیم اعتباراتی که لازم بود حواله کردیم و در نتیجه اقداماتی بعمل آمد و بنده باز قول میدهم با همان اعتبارات کم وزارت کشاورزی در آنجا کارهایی که لازم باشد بکنند و بنده استعدا می کنم که جنابعالی هم پیشنهادتان را پس بگیرد .

قبادیان - پس گرفتیم

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود (پیشنهاد آقای صفائی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم جمله (تهیه وسائل مقدماتی) از ماده واحده حذف گردد صفائی .

رئیس - آقای صفائی فرمائید .

صفائی - پیشنهاد بنده را میسر است آقایان توجه نفرموده باشند اول اصل پیشنهاد را عرض میکنم و بعد علتش را . ماده واحده نوشته است : برای تهیه وسائل مقدماتی و مبارزه با ملخ بنده پیشنهاد این است که (تهیه وسائل مقدماتی) حذف شود یعنی ماده اینطور باشد : برای مبارزه با ملخ دریائی الی آخر دلیلش چیست ؟ برای اینکه در ماده واحده وقتی نوشته شود برای مبارزه با ملخ اینها همه جزئی است این (تهیه وسائل مقدماتی) با وضعیت کشاورزی که اطلاع داریم که واقفان این وزارتخانه بقدر پیشی برای ملت ایران مفید نیست (همه نمایندگان) اجازه بفرمائید ادارات کشاورزی در استان ما جز اینکه يك مشتی اشخاص پشت میز نشسته باشند و آخر برج حقوق بگیرند هیچ فایده ای در این کشور از وجود آنها مترتب نیست و سراسر وزارت کشاورزی را که مراجعه بکنند در وقت اداری هیچکس پشت میز نیست برای اینکه هیچکس کاری ندارد در صورتی که فقط و فقط کار وزارت کشاورزی دفع آفات نباتی و حیوانی است و وقتی هم که يك آفتی پیدا میشود يك لایحه ای مأمورند جلومان می گذارند که اعتبار بگیرند يك وزارتخانه ای که باید کارش و عملش دفع آفات نباتی و حیوانی باشد این وقتی که يك ملخ در ساوه پیدا میشود يك پیشنهاد دوست هزار تومانی می آید و وقتی ملخ دریائی می آید يك اعتبار چهارمیلیونی می آید (پیراسته) در ساوه خرج نشده بنا بر این بنده چون از وزارت کشاورزی چشم آب نمی خورد و احساس می کنم حالا با ضعف تشکیلاتش است یا غیر علل دیگری دارد که وزارت کشاورزی نمی تواند بوظائفش عمل کند بنده از اینکه این پیشنهاد را کردم از همه مهمتر کارهای فنی باشخاص غیر فنی داده می شود مثلاً در امور جنگلبانی

مرض کشم که آقای وزیر کشاورزی مطلع بشوند آقای وزیر کشاورزی توجه کنید بنده این پیشنهاد را نه از نقطه اینکه فانی احتیاج بسیار به با ملخ دریائی ندارد کردم همه ما معتقد هستیم که لایحه يك دولت تقدیم کرده است بسیار مفید است و دولت هم خوب متوجه شده است البته بایستی مبارزه شدید با ملخ دریائی مخصوصاً در قسمت فارس شود اما خود آقایان اطلاع دارند که کرمانشاه حاصلخیزترین نقاط کشور است که همیشه از قدیم از کرمانشاه اغلب شهرستان های ایران استفاده سکرده اند و اگر وضع فله کرمانشاه توجه زیادی از طرف وزارت کشاورزی نشود لطمه زیادی بارزاق عمومی کشور وارد می شود ما سالی در حدود پنجاه شصت هزار تن برای امرار معاش اهالی مرکز جنوب گندم میفرستیم پس بنا بر این اگر يك آنتی در قسمت کرمانشاه بروز بکنند بایستی وزارت کشاورزی از نقطه نظر اهمیت فله آن استان بیشتر توجه بکنند سن در قسمت کرمانشاه بروز کرده است ملخ هم چندین سال است که خود جنابعالی اطلاع دارید در آنجا هست خوشبختانه آقای امیر پرویزی که رئیس کشاورزی آنجا هستند با نهایت درستی و صداقت کار کرده (صحیح است) و بنده از اینجانب از ایشان اظهار تشکر میکنم و مخصوصاً وزارت کشاورزی را توجه میکنم که از این مأمورین لایق قدر دانی بکنند ولی آقا وسائل کافی در اختیار آنها نیست الان در قسمت هر سن در قسمت سنقر و کلیائی و کلهر سن بروز کرده است و ملخ هم هنوز در این قسمت کاملاً دفع نشده است بنا بر این اگر چنانچه توجه عاجلی نشود سال دیگر کلبه کشاورزان از بین خواهند رفت و بارزاق عمومی کشور هم لطمه وارد خواهد آمد بنده از این نقطه نظر این پیشنهاد را دادم و اینجا گفتیم که نسبت بدفع آفت کرمانشاهان يك توجه عاجلی وزارت کشاورزی بکند .

رئیس - آقای رضوی

رضوی - بنده تصور می کردم در ضمن مذاکراتی که از اول شد آقایان توجه فرمودند که این اقدام و این پیشنهاد مربوط بيك عمل سربمی است که اگر در موقع خودش انجام نگیرد اساساً دیگر فایده ای ندارد (صحیح است) و ضرر هم درست است که همانطوریکه همکار محترم آقای صدرزاده فرمودند ابتدا بفارس و جنوب میرسد ولی اگر نباشد ملخ دریائی وارد شد هیچ کجای مملکت را سالم نمیکند از این جهت بنده معتقدم که تمام کسریهایی که وزارت کشاورزی دارد و تمام غفتهائی که در گذشته شده ما در این مختصر بحث نکنیم اگر آقایان اجازه بدهند این را امروز تصویب بکنیم بعداً تقاضا می کنم از مقام ریاست که روز دوشنبه یا وقت دیگری را تعیین فرمایند اختصاصاً برای همین قبیل سوالات و مذاکرات لازم مربوط با فئات وسایر قسمتهای کشاورزی که با شرح ربط کامل انجام شود بنده از آقایان محترم استدعا میکنم هر کدام پیشنهاد هائی دارند که از این قبیل است استرداد فرمایند چون وقت دیر میشود آقایان هم شاید کار داشته باشند آنوقت اکثریت تصویب شد و امروز این قانون تصویب نمیشود . با تقدیماتی وزارت کشاورزی و وزارت دارائی تقاضا کردند مدام از آقایان نمایندگان هم پیشنهاد کردند که بلکه امروز

خرج وسائل نقلیه و تهیه سم و سمپوس و وصل کردن بشود چون بایستی در بیابان ها بروند یکمده کارگر سم سمپوس را مخلوط بکنند و بعد هم در دوست هکتار اراضی را بپاشند بنا بر این آقایان توجه خواهند فرمود که برای این کار چند وقت لازم است بهر حال بنده این جا اطمینان می دهم که نهایت سعی و کوشش در صرفه جویی خواهد شد (صحیح است)

رئیس - آقای معذل فرمائید .

معذل - بنده از این نظر دو کلمه را عرض می کنم که آقایان باید توجه بکنند وقتی یک قسمت از مملکت در معرض خطر است مثلاً حالا که ملخ هجوم آورده مردم آنجا فوق العاده در زحمت هستند و از رفقای دیگر که در اینجا هستند انتظار دارند که در این موارد کمک بکنند مابطور کلی مواجه با این امر هستیم که وقتی که از در مجلس بیرون میرویم محصول ما کم است مثلاً الان همین موضوعی که امروزه آقایان تشخیص می دهند که فوق العاده در کار کشاورزی مؤثر است و برای ساکنین جنوب الان فوق العاده اثر عظیم دارد با این ملاحظه ای که میکنیم و با این پیشنهاداتی که میکنیم بتأخیر می افتد بنده غالب نظریات آقایان را می بینم اساسی است الان این پیشنهادی را که آقای صفائی فرمودند وقتی خوانده شد دیدم که واقفاً پیشنهاد صحیح و خوبی است و بسیاری از پیشنهاداتی که اینجا خوانده میشود همه بجای خود صحیح است ولی درست فکر فرمائید این مثل کسی است که يك تب چند درجه ای دارد دیگری در آن موقع خیلی مطالب حساس و حسابی را بخواهد آنوقت بگوید شما از نظر رقابتان هم که شده موافقت و مساعدت بکنید بنده الان می بینم که آقای رئیس در این محظور هستند که دائم این لوحه عدد کافی را نشان نمی دهد و ما زحمت بلند می شویم میرویم رقابتان را پیدا میکنیم می آوری ولی همه چه که آمدند تو باز کس دیگر يك پیشنهادی می دهد و نتیجه حاصل نمی شود یکی دوتا مطلب اساسی هست که اینها وقت و زمانش می گذرد و بنده استعدا می کنم آقایان موافقت فرمایند که زود تر این کار تمام بشود .

رئیس - آقای وزیر کشاورزی پیشنهاد را قبول کردند رأی می گیریم به پیشنهاد آقای صفائی آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگری قرائت میشود (پیشنهاد آقای مهدی ارباب بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بلوچستان از سم پاشی مستثنی باشد ارباب

رئیس - آقای مهدی ارباب فرمائید

مهدی ارباب - بنده این مدتی که افتخار همکاری با آقایان محترم را در مجلس شورای ملی دارم می بینم که اعتباراتی که تصویب میشود به آنها جانی که هیچ نمیرسد یا خیلی کم میرسد آن بلوچستان بدبخت است در آنجا آقایان شاید شنیده باشند یا توجه فرموده باشند تقریباً هزار کیلومتر مجاور با سرحد در است آنجا بیشتر از هر کجا در معرض خطر ملخ دریائی است که اکثر زهر کجا با آنجا توجه میشود با اضافه ابتدا بایستی هزینه ای برای ایجاد محصول در آنجا فراهم کرد تا از خطر دور بشود من از حضور جناب آقای وزیر دارائی استفاده میکنم يك نفر رئیس کشاورزی بلوچستان و سیستان اخیراً از ما داشته اند که بایستی

متخصص حسابداری میروند یا مهندس برق میروند در امور جنگلبانی کار می کنند (مسمودی صحیح میفرمائید این فرمایشاتشان کاملاً صحیح است) یاد داشت فرستاده اند که بهانه کردی صحیح است این بهانه بود برای اطلاعاتی که داشتم فرصت پیدا کردم که از موقع استفاده کنم و عریاضم را بکنم بهر حال در وزارت کشاورزی اصولاً افراد فنی بکار گمارده نمی شوند مثلاً ملاحظه می فرمائید که یکنفر متخصص در تبلیغات می آید رئیس اداره آبیاری می شود چیز عجیبی است اداره آبیاری در این کشور متخصص امور تبلیغات رئیسش می شود بنده اگر بخواهم اسامی اشخاصی که غیر فنی هستند در رأس کار هستند عرض بکنم شاید همه نظرشان این باشد که نظری در کار است اتفاقاً من معتقدم هر کس بی نظر حرف بزند يك مقداری صحیح نیست هر کس هر حرفی که می زند باید با نظر باشد این علل و این اوضاع و احوال بنده اجازه داده است که این جمله را پیشنهاد بکنم که (تهیه وسائل مقدماتی) حذف بشود زیرا معتقدم که وزارت کشاورزی ممکن است با این جمله تمام پول را در تهران خرج بکند برای امور غیر مفید و اسمش را بگذارد تهیه مقدمات و وسائل مبارزه بنا بر این چه ضرری دارد ما ماده واحده را این طور تهیه بکنیم برای مبارزه با ملخ هر چه که لازم داشته باشند باید عمل بکنند و این جمله را حذف بکنند و ضمناً از آقای وزیر کشاورزی که واقفانید و لسان بخواهد برای این وزارتخانه کاری انجام بدهند ولی اوضاع و احوال بهشان مجال نمیدهد خواهش میکنم توجه داشته باشند تشکیلات اداری شان را طوری بکنند که ببرد بخورد خوب در این کشور آقای مهدوی که متخصص در امور کشاورزی هستند و واقفاً يك مرد صحیح العمل و کار دانی هستند (صحیح است) اگر این اصلاحات را انجام ندهند منتظر کی باشیم ؟ يك وزیرتی که در کار وارد نیست انجام بدهد ؟ لذا بنده از ایشان خواهش میکنم با حسن نیتی که در کار دارند شخصاً اگر موافقی دارند و یا علل خارجی نمیکند کارها را انجام بدهند بفرمائید تا ما آن علل خارجی را مرتفع بکنیم زیرا مسلماً ایشان حسن نیت دارند و میخواهند کار بکنند (احسن)

رئیس - آقای وزیر دارائی فرمائید

وزیر دارائی - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای وزیر کشاورزی فرمائید

وزیر کشاورزی - جناب آقای صفائی يك مشت گله فرمودند که هیچ وارد نبود و بنده باید عرض کنم که ما آنچه لازم می سمی و کوشش است میکنیم و البته موانع هم داریم و در عین حال بنده از اظهار لطفشان تشکر میکنم و چون بنده هیچ نظری ندارم از این مبلغ سه سو استفاده ای بشود و یا تبییضی شود بنده موافقت میکنم که آن جمله هم حذف بشود چون جناب آقای صالح هم یادداشت فرستاده بودند که این پول چه جور مصرف خواهد شد ولی قربان اعتباری داریم بلکه در سایر اعتبارات هم مسئول برنامه ای ، باشیم که حتی الامکان این اعتبارات صرف خرج سفر و فوق العاده نشود و

موجوده کیلو متر شاید ایاب وذهاب بکنند و این آدم یک طبیب یا یک سوله نقلیه ندارد حالاً بطور از بیورد برود بیستان از بیستان برود ببیور چه جور وظیفه اش را انجام دهد کراراً هم بنده از وزارت دارائی قبل از تصدی ایشان تقاضا کردم و توجهی نشد وقتی که بنده که هیچ توجه نشود بهترین است که آقای وزیر کشاورزی هم مجوز قانونی داشته باشند و اقلاً برای فوراً بایته اگر یک اتومبیل رفت برای سم پاشی یک بلوج بیچاره گرسنه مجبور نباشد زور بزند و اتومبیل آقایان را از کودی بیرون بیاورد و از شن خارج کند حالا اگر نمیخواهند که مجوز قانونی داشته باشند بنده پس میگیرم پیشنهادها

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود (پیشنهاد آقای دکتر هدایتی بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بجای تبصره ماده واحده قرار گیرد تبصره - وزارت کشاورزی مکلف است اعتبار لازم برای این اقبیل آفات در بودجه سال ۱۳۳۰ پیش بینی نماید، دکتر محمدعلی هدایتی

اردلان - اگر بودجه مطرح بشود تمام اینها حل میشود

رئیس - آقای دکتر هدایتی بفرمائید

دکتر هدایتی - عرض بنده هم همین است آقای اردلان در ذیل ماده واحده تبصره ایست باین شرح ۰۰ هر مبلغ از اعتبار مزبور در سال آینده مورد مصرف پیدا کند از در آمد عمومی سال مزبور قابل تعهد و پرداخت خواهد بود بنده میخواهم عرض کنم که این تبصره با اصول بودجه نویسی مخالفت دارد برای این که اینجا جناب آقای وزیر کشاورزی این طور توضیح دادند و آقایان نمایندگان محترم هم تأیید فرمودند مخصوصاً جناب آقای ممدل که این اعتبار و این خرج فوریت دارد و بعلت هجوم ملخ دریائی است اگر واقعاً همینطور است خوب این اعتباری که برای امسال ضرورت دارد این جا پیشنهاد بفرمائید برای سال ۱۳۳۰ معنی ندارد از ماده ای که امسال تصویب میکنم در سال ۱۳۳۰ خرج بکنیم این را در ضمن بودجه سال ۱۳۳۰ همانطوریکه آقای اردلان فرمودند پیش بینی بکنند بودجه آقامعتیش این است پیش بینی دخل و خرج هر چند که دخل هست در مقابل هم یا کمتر خرج پیش بینی میکنند معنی ندارد که امسال ما خرج آینده را پیش بینی بکنیم راجع بسال آینده هر چه هست باید ضمن بودجه سال ۱۳۳۰ پیش بینی شود همین مطلب را پیشنهاد کردم که هر مبلغ از اعتبار سال مزبور اگر چیزی باقی بود اضافه بشود بر بودجه سال ۱۳۳۰ و برای مبارزه با ملخ دریائی ویا هر آفت دیگری و باسن اعتبار لازم پیش بینی شود ضمناً چون بنده عادت ندارم که وقتی موضوعات عمومی مطرح است در جزئیات وارد بشوم ولی برای این که از همکاران محترم عقب نمانده باشم توجه جناب آقای وزیر کشاورزی را جلب میکنم این که شدیدترین

آفت سن سال گذشته در غار و فشاویه از طرف وزامین و مخصوصاً خود وزامین بود غار و فشاویه و وزامین انبارغله طهرانرا تشکیل میدهد ولی بهیچوجه من الوجوه توجه لازم با آنجا نشده بود بنده استدعای کنم که بسوجه لازم را برای مبارزه سن در وزامین و غار و فشاویه در سال ۱۳۳۰ پیش بینی بفرمائید

رئیس - آقای وزیر دارائی بفرمائید

وزیر دارائی - عرض کنم تقریباً در یکماه قبل وقتی که همکار محترم من جناب آقای وزیر کشاورزی راجع بکار ملخ تقاضای اعتبار فرمودند با بنده در این موضوع وارد مذاکره شدند بنده تصور میکردم که اگر احیاناً بنده باین تقاضا موافقت نکنم ولایحه ای راجع باین موضوع بجناب محترم تقدیم نکنم این تقدیم نکردن لایحه با این موقعیت یک ذنب لاینفوری بشود (شوشتری - گناه بشود) با این خطریکه جنوب ما را تهدید میکند یک چیزی بود که در آن موقع جاداشت آقایان نمایندگان محترم سخت ترین حملات را بدولت می فرمودند روی این نظر با وجود تمام مضبقه هائی که داریم آقایان نمایندگان محترم و بالاخص آقایانی که عضویت کمیسیون بودجه را دارند مستحضر هستند مع الوصف وزارت دارائی موافقت با این کار را کرد و باقی یک فوریت آورد و مکرر هم بنده از جناب آقای رئیس محترم مجلس تقاضا کردم که این لایحه را از نظر فوریتش زودتر مطرح بفرمایند (صدرزاده - ایشان قصوری نفرموده اند) حالا متأسفانه می بینم یک چنین کاری عقب می افتد آقایان در نظر داشته باشند اظهاراتی که اینجا میفرمایند غالباً صحیح و بموقع است تذکراتی است که باید بدولت داده شود و دولت هم خوش وقت خواهد بود که این تذکرات را بشنود و البته عمل هم خواهد کرد ولی چون قانون بودجه در پیش است و شاید در ظرف این چند روزه مجلس محترم تصویب بکنند که مطرح بشود بنده تصور میکنم اگر این قبیل پیشنهادها را موکول بکنند که در موقع طرح بودجه مطرح بشود بهتر خواهد بود (صحیح است) و بنا بر این از نظر فوریت امر چون علاوه بر گزارشاتی که بوزارت کشاورزی رسیده است بنده هم مکرر تلگراف دارم که در تمام قسمتهای جنوب ملخ هجوم کرده است یک قسمت تا لا رآمده است تا نزدیک فیروز آباد آمده است از بلوچستان هم تجاوز کرده است و چون تا این لایحه بتصویب نرسد وزارت دارائی نمی تواند این اعتبار را بپردازد بنده استدعا میکنم که در اصل موضوع لطفاً آقایان نمایندگان محترم رأی بدهند و اظهاری هم که جناب آقای دکتر هدایتی فرمودند بر خلاف مقررات بودجه ای نیست چون اصولاً بعضی از اعتبارات هست که مربوط بیک سال نمیتواند باشد عمل مبارزه با ملخ ممکن است در ماههای

اول سال آینده باشد در این قسمت سابقه هم دارد بوده های ساختمانی و راه سازی را هم اجازه داده شده است که اگر امسال تمام نشد سالهای آینده بسازند این کار سابقه دارد بنابراین استدعا میکنم مسترد بفرمایند که اصل موضوع زودتر تصویب شود (دکتر هدایتی - بنده پس گرفتیم)

رئیس - یک پیشنهاد دیگر بیشتر نیست قرائت میشود

(پیشنهاد آقای ملک مدنی بشرح زیر قرائت شد) تبصره زیر را پیشنهاد میکنم سازمان برنامه بوجوهی که باید بکشاورزی پرداخت نماید عشر آن مبلغ برای دفع آفت سن اختصاص داده شود

رئیس - آقای ملک مدنی بفرمائید

ملک مدنی - عرض کنم با بیانی که آقایان فرمودند که لازم است هر چه زودتر این لایحه تصویب بشود بنده برای موافقت با نظر آقایان پیشنهاد را پس می گیرم خوشبختانه تذکرات لازم را هم آقای وزیر کشاورزی دادند که موضوع سن یک موضوع اساسی است و خود آقایان میدانند در این مورد بحث نمیکند و کاملاً با نظر رفقای پارلمان موافق هستم که هر چه زودتر بگذرد ولی این آفت سن در قسمت غرب مملکت صدمات زیادی بکشاورزی زده است که باید اقدام مؤثری برای دفع آن بفرمایند بنده میخاستم که یک تذکره بدهم و پیشنهاد را استرداد میکنم

رئیس - لایحه با دو پیشنهادی که قبول شده است برای نظر مشورتی به مجلس سنا فرستاده می شود

۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - آقای بیراسته طبق ماده ۹۰ اجازه خواسته بودند پیشنهادی رسیده که لایحه اسکانس هم با فوریت مطرح بشود آقای بیراسته بفرمائید

بیراسته - آقایان دارند میروند اجازه بفرمائید برای جلسه آینده بماند

رئیس - آقایان بیرون نروید ۲۰ دقیقه دیگر وقت مجلس مانده، بفرمائید آقای بیراسته

قبادیان - آقای بیراسته بگذارید برای پس فردا **بیراسته** - من موافقم اگر جناب آقای رئیس موافقت بفرمایند

رئیس - ۲۰ دقیقه وقت باقی است

بیراسته - آقایان خسته هستند

رئیس - خود آقایان می گویند مقررات و آئین نامه رعایت شود خودشان هم مراعات نمی کنند ۲۰ دقیقه دیگر از وقت مجلس باقی مانده میگویند جلسه را ختم کنیم

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**